

9994

9257
Archiwum Aktów Grodzkich

S P R A W O Z D A N I E

Państwowej Dyrekcji

Akademji Handlowej

w K r a k o w i e

za rok szkolny

1920

K r a k ń w

Nakładem Akademji Handlowej

rok 1920.

Z powodu bardzo wygórowanych cen drukarskich oabiła
niniejsze sprawozdanie jako rękopis w 200 egz. na
opalografie w Akademji Handlowej sekretarka Dyrekcji
Zofja Szlefrizanka.

Listopad 1920.-

Skrócenia użyte w sprawozdaniu:

AH = Akademia handlowa męska i AŻ = Akademia Handlo=
wa żeńska; I, II, III, IV = klasy tejże Akademji; D1
i D2 = klasa pierwsza względnie druga Dwuklasowej
Szkoły męskiej, Ż1a, Ż1b, Ż2c, Ż2d i t.d. = klasy żeń=
skiej szkoły dwuklasowej; U1, U2, U3 = klasy Uzupeł=
niającej szkoły handlowej; K = Kurs Abiturjentów;
A = Kurs Absolwentek szkół średnich; Litera a, b, c, d,
oznaczają oddziały równorzędne.

I. SKŁAD KURATORJI AKADEMJI HANDLOWEJ
w Krakowie w roku szkolnym 1919/20.

Przewodniczący:

FEDEROWICZ JAN KANTY, prezydent m. Krakowa, poseł na
Sejm konstytucyjny, właściciel handlu ~~korzennego~~
i win i t.d.

Zastępca przewodniczącego:

EPSTEIN TADEUSZ, prezydent krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej, przemysłowiec i t.d.

Członkowie:

Delegat Ministerstwa W.R. i O.P. oraz Wydziału Krakowego: vacat

Delegaci Rady miasta Krakowa:

FEDEROWICZ JAN KANTY, j.w., DR. WASUNG WŁADYSŁAW, dyr.
panstw. żensk. Szkoły zawodowej, radca miejski.

Delegaci krakowskiej Izby handlowej:

EPSTEIN TADEUSZ, j.w. DR. BENIS ARTUR, b. szef biura Izby
handlowej, prof. Wszechnicy Jagiel. i t.d. BLUMENFELD
ADOLF, b. dyrektor filji Banku Hipotecznego, właśc.
handlu węgla i t.d.

Delegaci Kongregacji kupieckiej:

JAWORNICKI JÓZEF, właściciel handlu korzennego, radca
miejski i t.d., DR. NIEC WŁADYSŁAW, prezes Kongrega-
cji kupieckiej, właśc. handlu wschodnich wyrobów itd.

Dyrektor Akademji Handlowej:

KANNENBERG JÓZEF, j.n.

II. Skład grona profesorów Akademii Handlowej i połączo-
nych z nią szkół i kursów, z końcem roku szl. 1913/20.

1. Państw. Dyrektor Akademii KANNENBERG JÓZEF, VI. kl. r.
b. dyrektor gimn., członek Komisji egzaminacyjnej dla kan-
dydatów na nauczycieli Wyższych Szkół handlowych we Lwo-
wie, uczył języka polskiego na kursie I i III AH (8).
2. BALICKI ANTONI, państw. prof. gimn., gosp. kl. IIIb, Z2b,
zawodowca biblioteki uczniów i uczenie, wychowawca AZI, II,
III, uczył języka polskiego w AH II, IV, AZI, II, III,
Zlabed, Z2abd, kultury polskiej AHlab, AZI, II, III, Zlab,
Z2abd (46).
3. Dr. nauk techn. BOLLAND ARNOLD, państw. prof. Akademii
w VIII. kl. r., inżynier-chemik, docent politechniki we Lwo-
wie, zaprzysiężony chemik sądowy i znawca z zakresu towa-
roznawstwa, zawodowca gabinetu chemicznego i towaroznaw-
czego, uczył towaroznawstwa Kabcd, Aa (19).
4. CZYŁOK ANTONI, naucz. kontr. AH, uczył księgowości w D2,
Zlb, Z2bd; koresp. D2, Zlabd, Z2bd; nauki o handlu Zlad, Z2ab,
Dl; rachunkow Zlc, Z2a (48).
5. GOLAB STANISŁAW, państw. prof. VI. gimn., w VIII kl. r., za-
wiodowca gabinetu geogr.-histor., gosp. kl. AZI, uczył hi-
storji w AHlab, AZI, II, III, geografji w AHlab, AZI, III,
Kabcd, Aab, D2, Zla, Z2a; kultury polskiej D2 (39).
6. LPPOLDT JULJUSZ, państw. prof. Akademii w VII. kl. r. lektor
j. niem. Wszechnicy Jagiel., zaprzysiężony znawca sądowy pism,
członek Komisji egzam. naucz. szkół wydziałow., zawodowca
biblioteki prof., gosp. Kabcd i Aab; uczył j. niem. w AHIII,
IV, Kabcd, Aab (13).
7. Dr. fil. KNAPCZYKÓWIA JADWIGA, prof. Akademii, gosp. Z2a, wy-
chowawczyni Zlab, Z2ab; uczyła j. niem. AZI, II, III, Z2abcd, jęz.
ang. AHIV, AZII, III (35).
8. KORBEL STANISŁAW, prof. Akad., lektor stenogr. Wszech. Jag.
gosp. AZII; uczył stenografji AHla, II, AZI, II, Z2abcd; geografji

Żlab, Ż2ab, AŻII (26).

9. LANG MARJAN, państw.prof.Akademji w VIII.kl.r.członek Komisji egz.wyższych szkół handlowych we Lwowie, gosp. i wychowawca lab,uczył algebry i arytmetyki w AHIab,II, III,IV, AŻII,III, Kabed;fizyki AHIab (30).

10. DR.PR.LULEK TOMASZ,państw.prof.Akademji w VIII.kl.r. członek Komisji egz.dla kandydatów,na naucz.szkół handl. we Lwowie,znawca sądowy rachunkowości i techniki handlowej,uczył ekonomji w AHIV,Ka,Aa;prawa handl.w AHIV,Ka,Aa; księgowosci w Ka,Ab,DI,Zlc (26).

11. DR.FIL.ŁOZIŃSKI PAWEŁ,państw.prof.Akademji w VIII.kl. r.,członek Komisji fizjograficznej Akad.Umiejętnosci, gosp.kl.Ż2d i Ż1bc,wychowawca Ż1cd,Ż2cd,uczył historii naturalnej w AHIab,AZI;towaroznawstwa w AHIII,IV,AŻIII, Ab,DI,D2,Ż1abcd,Ż2abcd;rachunkow Ż1b,Ż2d (44).

12. NYCZ STANISŁAW,prof.Akademji,sądownie zaprzysiężony znawca techniki handlowej,sądowy lustrator stowarzyszen gospodarczo-zarobkowych, (cały rok na urlopie).

13. PASSAKAS MIECZYSLAW,prof.Akademji,zaprzysiężony znawca sądowy w sprawach dotyczących prowadzenia ksiąg handlowych,uczył księgowosci i koresp. AŻII,III.Kbcd (25)

14. PETELEŃZ IGNACY,państw.prof.Akademji,gosp.Ż1d,wychowawca DI,D2,zawiaadowca zbioru podręczników,uczył j.niem. w AHIab,II,DI,D2,Ż1abcd (33).

15. PSZON STANISŁAW,państw.prof.IV.gimn.realn.w VIII.kl.r. gosp.DI,uczył j.polskiego DI,Ż2c;j.franc. AHIII,III,IV, AŻI,II,III. (35).

16. SEREDYŃSKI MARJAN,prof.Akademji,od 1.IV.b.r.przydzielony do Ministerstwa W.R.i O.P.S.III.

17. SKALSKI WITOLD,państw.prof.Akademji w VIII.kl.r.za= przysiężony,znawca przy sądzie kraj.cyw.,sądowy lustrator stowarzyszen gospodarczo-zarobkowych, od 15.lutego b.r. na urlopie, organizował szkolnictwo handlowe w Poznaniu.

18. SOSNOWSKI KAZIMIERZ, państw. prof. Akademji w VIII. kl. r., kierownik ćwiczeń gimnastycznych uczniów i uczeń, od 1. lutego b. r. na urlopie, pracował w Głównym Komitecie plebiscytowym na Spiszu.

19. DR. FIL. WEIGT HERKULAN, państw. prof. Akademji w VIII. kl. r., członek Komisji fizjograficznej Akademji Umiejętności, gospodarz i wychowawca AHII. III. IV., uczył historii kultury polskiej i geografji w AHII, III, IV. (15).

20. DR. PR. ŻABIŃSKI ALBIN, państw. prof. Akademji, zaprzysiężony znawca przy sądzie kraj. cyw., uczył prawa wekslowego w AHIII, AZIII: nauki o handlu Kabcd, Aab; rachunków i korespondencji Aa (29).

Nauczyciele pomocniczy:

1. PATKIEWICZOWA KAZIMIERA, prow. ochmistrzyni żeńskich oddziałów Akademji i Szkoły dwuklasowej.

2. BYCZKOWSKI ROMAN, urzędnik Banku Małopolskiego, uczył rachunków AZII, 22b (6).

3. CHACHŁOWSKI FRANCISZEK, nauczyciel szkoły wydziałowej, gosp. i wychowawca Ul23, uczył w tej szkole geografji, j. polskiego i kultury polskiej (9).

4. DROŻDŻ JAN, kierował ćwiczeniami pracowni towaroznawczej w AHIII, IV, AZIII, Kabcd, Aab (18).

5. DZIEWICKI HENRYK, lektor Uniw. Jagiel., uczył j. angielskiego w AHII, III (6).

6. HOROWITZ JAKÓB, prokurzysta Banku Małopolskiego, uczył księgowości i koresp. w 22a (7).

7. DR. PR. JOSEFERT BRUNO, sekretarz Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, uczył prawa handlowego w Kbcd, Ab; nauki o handlu i ustroju D2 (12).

8. JUSZCZYK JÓZEF, urz. Izby handlowej, uczył księgo=wości w Żla; rachunkow AżI. (6).
9. KOCH WŁADYSŁAW, państw.prof.IV.gimm.realn., uczył ste=nografji w AHib, D1, D2, Żlabcd (14).
10. LEBEYŃSKI STANISŁAW, nauczyciel szkoły wydz., uczył j.polskiego w D2, Żlb, Ż2a; kaligrafji AHlab, II, AżI, II, D1, D2, Żlabcd, Ż2abcd (27).
11. LISZKOWICZ PIOTR, państw.prof.VI.gimm., gosp.klasy D2, uczył rachunkow w D2, Kc, Aab (19).
12. MACHALICA JÓZEF, uczył korespondencji w AHII, III, D1 (8).
13. OLEŚ ANDRZEJ, emerytowany naczelnik rachunkowości krakowskiej gazowni miejskiej, stały zaprzysiężony znawca sądowy w sprawach rachunkowosci fabrycznej i rol=niczej, gosp.kl.Ż2c, uczył księgow.i koresp.w AHIV, Ż2c, korespondencji Ka, Ab (16).
14. POMPA EDWARD, prokurator Banku Małopolskiego, uczył rachunkow w AHIV, AżIII (6).
15. DR. SARNA, ZYGMUNT, urzędnik P.K.P., od 1.IV.b.r. pracował w Głównym Komitecie plebiscytowyn.
16. SEMELKA TADEUSZ, nauczyciel IV.gimm.realn., uczył j.franc.w AHlab (8).
17. SŁOWIK STANISŁAW, nauczyciel szkoły wydz., uczył ka=ligrafji w U1, 2, (3).
18. SROCZYŃSKI JÓZEF, państw.prof.w VII.kl.r.w I.szkole realnej, uczył geografji w D1, Żlcd, Ż2cd; kultury polskiej w D1, Żlcd, Ż2c (14).
19. DR. SZELIGA STANISŁAW, urzędnik M.K.O., uczył nauki o handlu AżI, II, ekonomji Kbcd, Ab (12).

20. SZLEPIŁAŃKA ZOFIA, urzędniczka Izby handlowej, udzielała nauki pisania na maszynach AHIV, D2, Aab, Z2abcd (30).
21. URBANOWICZ BOLESŁAW, urzędnik Warszawskiego Banku Handlowego, uczył rachunków w AHIab, (6).
22. WACIĘGA RENEK, uczył rachunków U123, (6).
23. WĄZOWSKI ROMAN, uczył księgowości AHII, III. (6).
24. WIATR WILHELM, państw. prof. IV. gimn. realn. w VIII. kl. r. uczył chemii w AHII, III, AZII, III, oraz kierował ćwiczeniami chemiczn. AHIII, AZIII. (12).
25. WOŹNY KONRAD, urz. Miejskiej Izby obrach., uczył rachunków DI. (4).
26. DR. WRONIEWICZ TADEUSZ, kierownik U.W.L., uczył nauki o handlu w AHIab, II, Z2cd (10).
27. ZAUCHA JÓZEF, naucz. szkoły wydz. gosp. Z1a, uczył księgowości Z1d, U2; koresp. Z1c, U2; rachunków Z1d, Z2c; nauki o handlu Z1bc, U2 (24).
28. ZERÓŻKOWNA JADWIGA, egz. naucz. muzyki, udzielała nauki śpiewu choralnego w AH, A2, ZSH, (3), oraz pełniła obowiązki sekretarki Dyrektora.
29. ZIMOWSKI KAZIMIERZ, naucz. szkoły wydz., uczył księgowości i koresp. U3 (4).
30. ŻURZYCKI KAROL, państw. prof. VI. gimn., uczył rach. AHII, III, K3; algebrę i fizyki AZI. (17).

Służba zakładu:

Tercjan: Rusin Szymon; pomocnicy tercjana: Dyląg Jan, Przepolski Jan, Ochmański Tomasz, Kołtun Franciszek.

III. ZMIANY I RUCH W GRONIE NAUCZYCIELSKIM.

Rada Szkolna krajowa reskryptem z 1/8 1919 L.422/V. przydzieliła do tut.zakładu od 1/IX.1919 aż do dalszego rozporządzenia prof.VI.gimn.STANISŁAWA GOŁĄBA i prof. IV.gimn.realn. STANISŁAWA PSZONA.

Na podstawie rozp.min.z 20/8 1919 L.249 zniosła Rada Szkolna krajowa reskr.z 14/9 1919 L.729/V płatne urlopy, udzielone prof.M.Langowi, Dr.P.Łozinskiemu i I.Petelenzowi i przydzieliła ich od 1/9 1919 do służby w tut.za=kładzie.

Uchwałą z 23/6 1919 zamianowała Kuratorja AH rzeczy= wistymi nauczycielami tut.zakładu pnę Dr.fil.Jadwigę Knapczykówną i p.Marjana Seredynskiego, a p.Agenora Drozda nauczycielem kontraktowym,wszystkich od 1/9 1919, a Rada Szkolna krajowa reskr.z 26/9 1919 L.912/V nomina= cje te zatwierdziła. Prof.Drozd przeszedłszy do służby wojskowej zrezygnował dnia 4/11 1919 z zajmowanej tu po= sady, a Rada Szkolna krajowa przyjęła tę rezygnację do wiadomości reskr.z 28/11 1919 L.1347/V.

Rada Szkolna kraj. z 27/8 1919 L.730/V, zniżyła prof. W.Skałskiemu liczbę godzin obowiązkowych do połowy na przeciąg roku szk.1919/20.

Rada Szkolna krajowa z 31/10 1919 L.10340/IV przyzna= ła prof.Dr.P.Łozinskiemu od 1/3 1919 VIII range.

Z upoważnienia Min.W.R.i O.P.z 24/9 1919 L.4381/S.III nadała Rada Szkolna kraj.rozp.z 29/12 1919 L.1351/V po= sady państwowych nauczycieli w tut.zakładzie prof.M.Langowi i Dr.P.Łozinskiemu w VIII r., prof.I.Petelenzowi i Dr.A.Żabinskiemu w IX.r.od 1/9 1919.

Min.W.R.i O.P.z 20/1 1920 Nr.51/S.III.udzieliło prof. K.Sosnowskiemu urlopu od 1/2 1920 do końca roku szkoln. 1919/20, względnie aż do ukonczenia prac plebiscytowych.

Rada Szkolna krajowa z 28/2 1920 L.377/V.udzieliła z upoważnienia min.prof.W.Skałskiemu urlopu od 15/2 do 30/6 1920 celem umożliwienia mu zorganizowania szkół handlowych w Poznaniu.

Nominacja z 7/4 1920 Nr.175/5.P. został tut.profesor Marjan Seredynski od 1/4 1920 mianowany starszym refe= rentem w Ministerstwie W.R.i O.P.

Min.W.R.i O.P.przyznało prof.W.Skałskiemu VIII.

od 1/3 1920.

Min. W.R. i O.P. z 1/6 1920 L. 3416/S. III. udzieliło prof. Dr. Bollandowi zniżki godzin po 10 g. tygodniowo na rok szkolny 1919/20.

Uchwałą z 9/5 1920 zamianowała Kuratorja nauczyciela pomocniczego Antoniego Czyłoka nauczycielem kontraktowym od 1.V. 1920.

Uchwałą z 28.9.1919 udzieliła Kuratorja AH prof. Stanisławowi Nyczowi na własną jego prośbę urlopu bezpłatnego na rok szk. 1919/20 - oraz przyjęła do wiadomości rezygnację prof. Pawła Rongiera z zajmowanej w tut. zakładzie posady nauczycielskiej - z powodu otrzymywania posady w Ministerstwie Spraw zagranicznych.

Z grona nauczycieli pomocniczych ustąpili z końcem roku szk. 1918/19 prof. Dr. M. Panna, J. Szaflarski, S. Turowski, Dr. S. Walczyński i K. Wroblewski.

Kuratorja powołała w charakterze nauczycieli pomocniczych od 1/9 1919 pp. Czyłoka Antoniego, Dziewickiego Henryka, Dr. Stanisława Szelię, Dr. Zygmunta Sarne, Semelkę Tadeusza, Węgla Kazimierza, Wiatra Wilhelma, Dr. Wroniewicza Tadeusza, Zauchę Józefa i Zurzyckiego Karola.

Od 1/10 1919 pp. Drożdża Jana, od 1/11 Drożdża Agenora oraz Zofję Szlefrizankę.

Od 1/2 1920 z powodu odejścia prof. W. Skalskiego, pp. Jureczyka Józefa, Machalicę Józefa i Wazowskiego Romana.

Od 1/3 1920 p. Sroczyńskiego Józefa, który objął naukę po prof. K. Węglu powołanym do pracy w Poznaniu.

Od 1/4 1920 z powodu powołania Dr. Z. Sarney do prac plebiscytowych, oraz ponownej rezygnacji p. Drożdża pp. Urbaniowicza Bolesława i Woznego Konrada.

Obowiązki sekretarki Dyrekcji pełniły od 1/9 1919 do 31/10 1919 p. Marja Grabowska, od 1/11 do 30/4, 1920 p. Marja Konopaskowna, od 1/12 p. Jadwiga Zbrożkowna. -

IV. WAŻNIEJSZE ROZPORZĄDZENIA WŁAŻ SZKOLNYCH.

Rada Szkolna kraj. z 7/3 1919 L. 642/V. wprowadza do szkół handlowych sposób klasyfikacji zaprowadzony w gimnazjach w r. 1908 - z wyjątkiem postanowienia "na ogół uzdolnionych" i zezwala na dopuszczanie do egzaminów

wstępnych na kurs II, III i IV Akademii kandydatów mających odpowiedni wiek i studia.

Rada Szkolna krajowa z 16/1 1920 L.1555/V. wprowadza z upoważnienia Min.W.R. i O.P. urząd wychowawców i do szkół zawodowych.

Min.W.R. i O.P. z 28/1.1920 L.6744/S, III. poleca liczyć każdą godzinę nauki na kursie Abiturjentów za półtorej godziny.

Rada Szkolna Krajowa z 19/3 1920 L.189/V ustanawia taksy za egzamina prywatne z księgowości, korespondencji, rachunków i towaroznawstwa na Mk 50.-, z nauki o handlu i stenografji na Mk 30.-

Rada Szkolna Krajowa z 20/3 1920 L.203/pr. zabrania uczniom i uczениcom brania udziału w zbiorach publicznych.

Rada Szkolna kraj. z 28/5 1920 L.976/V. zezwala na zakończenie roku szkolnego 1920 już 19/6.

Min.W.R. i O.P. z 3/6 Nr.3444/S. III. poleca używać stale słów "księgowość" zamiast "buchalterja" i "geografja" gospodarcza" zamiast "geografja handlowa".

V. ZBIORY NAUKOWE.

Zbiory naukowe zamknięte od sierpnia 1914 przyprowadzono w czasie wakacji 1919 do zupełnego porządku, oprócz zawiadowców zbiorów (jak niżej) pomagali bardzo skutecznie w odczyszczeniu i należytem ich rozmieszczeniu w gab. geograficznym p. Wł. Grabowski, w zbiorach towaroznawczych p. Jan Nowotarski i Władysław Nowotarska.

Największe straty stwierdzono w zbiorach towaroznawczych, skąd zginęły wszystkie okazy bibuły, tytoniu, mydła i nici, oraz kilka mikroskopów. Z innych zbiorów pozniwały sporadycznie książki, (zwłaszcza z biblioteki uczniów) obrazy, story z pracowni fotograficznej.

Zawiadęstwo objęli: prof. J. Ippoldt bibliotekę nauczycielską; prof. A. Béliński bibliotekę uczniów i uczniów; prof. I. Petelenz zbior podręczników Pomocy koleżanki uczniów AM. oraz bibliotekę podręczną czytelnicy uczniów; prof. Gołab gabinet geograficzno-historyczny; prof. Lang gabinet fizyczny; prof. Dr. Łozinski gabinet przyrodniczy;

prof. Dr. Bolland zbiory towaroznawcze; naucz. Z. Szlefri-
żanka - zbiór maszyn do pisania; prof. Wiatr pracownię che-
miczną; prof. Drożdż pracownię towaroznawczą; prof. Pszon
pracownię fotograficzną; zbiór przyborów biurowych, zbior-
y kantorowe i zbiory muzeum wojennego były pod zarządem
Dyrektora zakładu.

W roku szk. 1919/20 zakupiono tylko kilkadziesiąt ksią-
żek do biblioteki profesorów, uczniów, oraz medale i odzna-
ki do muzeum wojennego.

VI. Fizyczne i moralne wychowanie oraz praca pozaszkolna młodzieży.

1. Zabawy i ćwiczenia uczniów i uczenie odbywały się jak
w latach poprzednich pod gołen nieben lub w otwartym pa-
wilonie w parku Dr. Jordana. Kierował nimi jak dawniej
prof. K. Sosnowski.

Ponadto urządzali prof. Balicki, Gołab, Dr. Knapczykówna,
Korbel, Pszon, Petelenz, Sosnowski, Dr. Weigt, Lebedyński, Zaucha,
Wazowski, Dr. Wroniewicz, Semelka, Oles i Liszkowicz z ucznia-
mi względnie uczenicami bliższe i dalsze wycieczki w oko-
lice Krakowa. W wycieczkach tych wzięło udział 928 uczniów
i uczennic. Wycieczek bliższych, trwających 5 - 6 godzin,
było 30, jednodniowych 9, dwudniowych 2.

2. W godzinach pozaszkolnych zajmowała się młodzież tak
męska jak i żeńska pod kierunkiem profesorów w rozmaitych
kołkach, jak:

- a/. Kołko literackie męskie i osobno żeńskie (prof. Balicki)
- b/. Kołko recytatorsko-deklamacyjne żeńskie (prof. Balicki)
- c/. Kołko ekonomiczne męskie (prof. Dr. Weigt)
- d/. Kołko krajoznawcze męskie (prof. Dr. Weigt)
- e/. Kołko fotograficzne męskie (prof. Pszon)
- f/. Kołko śpiewackie "Bard" męskie i żeńskie (Dyrektor AH).
- g/. Kołko muzyczne męskie (prof. Petelenz).

W kołkach tych odbywały się wykłady, odczyty i dyskusje.
Członkowie ich popisywali się w czasie wieczorków klaso-
wych, publicznych, i obchodów patriotycznych deklamacją, spie-
wem solowym i choralnym (chor nieszany) oraz muzyką (kwin-
tet smyczkowy).

3. Każda klasa tworzyła odrębną "Gminę szkolną" urządzoną
wedle statutu normalnego dla szkół średnich. Gminy starały

nie o bezwzględnie porządku w salach, zaprowadziły sprawy kole-
żaniskie, udzielały pomocy w naukach słabszym. Wpływ ich
na wyrobienie charakteru, poczucia odpowiedzialności był
bardzo dodatni i wywarł swe piętno na poważnym nastroju
młodzieży.

Wychowawstwa podjęli się od początku roku szkolnego
1919/20 w lab prof. Gósnowski, od 1/2 1920 prof. Lang;
w II, III, IV; prof. Dr. Weigt; w I, II, III AZ prof. Balicki;
w męskiej dwuklasowej prof. I. Petelen; w żeńskiej dwu-
klasowej prof. Dr. Anapczykowa i Dr. Łozinski; w uzupełnia-
jącej Szkole handlowej prof. Chachłowski.

VII. Stypendja, zasiłki, składki, pożyczka odrodzenia oraz pomoc koleżaniska U.A.H.

1. Stypendja pobierali: Tadeusz Studnicki z Ka (f. Gło-
wskiego) i W. Szaflarski z kursu Ka (f. Ks. Jana Szaflar-
skiego).

2. Jednorazowy zasiłek z fundacji Arcybractwa Miłosier-
dzia otrzymał uczeń Ib Glenowski.

3. Fundusz na dorazne zasiłki uczniów AH do dyspozycji
Dyrekcji wykazał w dochodach:

zapas z r. 1918/19	I	764,50	M	535,15
z Fund. Op. Adama Kannenberga ...	"	450,-	"	315,-
Kurs abit. C z r. 1918/19	"	73,25	"	51,28
Prof. Fassakas	"	600,-	"	420,-
Prof. Zinowski	"		"	300,-
P. Hütter	"		"	20,-
P. Kadłubkiewicz	"		"	20,-
			razem M	1661,43

Z tego wydano:

na dorazne zasiłki 9 uczniom	"	781,43
na zakupno podręczników	"	872,-
	razem M	1653,43

pozostaje na rok 1920/21 I | 8,- |

4. Samopomoc dorazna uczenie Akademji pod kierownictwem
prof. Balickiego wykazała w dochodach ok. 2.655.- Sumę
tę uzyskano z biletów wstępu na "Wieczory koled" oraz
z dobrowolnych datków młodzieży. Z sumy tej udzielono
21 uczniom jednorazowej pieniężnej zapomogi, resztą

pokryto koszta wycieczki do Ojcowa.- Zarząd "Pomocy" stanowiący delegatki pojedynczych klas. Przewodniczącą była p.M.Lang (III), skarbniczką i sekretarką p.Zollowna (III) kuratorem prof.A.E.Balicki.-

5. Pomoc koleżañska uczniów Akademji Handlowej rozwijała się w roku szkoln.1919/20 pod względem finansowym lepiej niż w latach poprzednich. Liczne składki różnych klas,grona profesorskiego oraz osob i instytucji życzyliwych szkole doprowadziły majątek pomocy do kwoty w got. Kor.4.460,39, a u dłużników K 550.- razem K 5.010,39 (Jedną z ważniejszych pozycji przychodowych były nieopbrane procenta od polskiej pożyczki z r.1919 w kwocie, K 328,57). W ciągu roku szkoln.udzieliła pomoc koleżañską kilkadziesiąt pożyczek krótko terminowych i kilkanaście długoterminowych. Wogóle zgłaszano się o pożyczki znacznie mniej niż w latach poprzednich.- Kurator: Dr.Herkulan Weigt.

6. W ciągu r.szk.1919/20 złożyli profesorowie,słuchacze i słuchaczki,uczniowie i uczennice Akademji oraz połączonych z nią szkół i kursów

a.dla Gorno-Słazaków.....	{K 1.027,86}	M	719,50
b.dla Warmji	{ " 66,50 }	"	46,55
c.dla żołnierza w polu na gwiazdkę {	" 2,061,10 }	"	1.442,77
d.na gwiazdkę dla dzieci kresowych {	" 1,611,64 }	"	1.128,15
e.na groby wojenne	{ " 200,— }	"	140,—
f.dla dzieci krakowskich K.B.K.	{ " 248,47 }	"	173,43
g.na cele plebiscytowe	{ " 2,262,62 }	"	1.952,99
h.na flotę polską	{ " 230,50 }	"	161,35
i.na świecone dla żołnierza w polu {	" 776,33 }	"	543,43
j.dla T.S.L.dar 3.V.	"	"	1.805,12
k.na dar narodowy dla.N.P. J.Piłsudskiego ...	"	"	4.000,—
		razem	12.113,79

Na pożyczkę odrodzenia krótko względnie długo terminową do końca października 1920 subskrybowali:

Grono profesorów Mp 135.500.-, Akademia Handlowa męska 139.700.-, Akademia Handlowa żeñska Mp 55.600.- Dwuklasowa Szkoła handlowa męska Mp 34.100.-, Dwuklaso-

wa żeńska Mp 48.600.-, Kursy Abiturjentów A B C D
Mp.12.900.-, Kursa Absolwentek A B; Mp 10.700.-, Kurs ofi-
cerów Mp 2.000.-, Kursa uzupełniające Mp 400.-,

razem Mp 439.500.-

=====

Akcją zbiorową pożyczki kierował prof.M.Lang przy pomo-
cy gospodarzy klas.

Z uznaniem stwierdza Dyrekcja, że tak w składkach jak
i w subskrybowaniu pożyczki brali udział wszyscy uczniowie
i uczennice, słuchacze i słuchaczki, bez różnicy wieku i wy-
znania stosownie do swych stosunków finansowych; wszystkim
też szlachetnym ofiarodawcom, którzy w ten sposób spełni-
li swój obowiązek względem państwa i społeczeństwa, składa
Dyrekcja serdeczne podziękowanie.-

II. Statystyka zakładu:

Liczba uczniów (enit)
 Przyjęto z pocz.r.s.1920
 Przyjęto w ciągu r.s.1920
 Razem

A k a d e m i a									Razem
1a.	1b.	1c.	2a.	2b.	3a.	3b.	4.		
36	55	56	43	53	34	36	14	=	327
2	4	---	4	---	1	1	5	=	17
38	59	56	47	53	35	37	19	=	344

z tych było:
 z tutejszych z promocją
 z obcych z promocją:
 z repetentów:
 Razem

---	---	---	37	52	33	36	18	=	176
32	55	56	6	---	2	1	1	=	153
6	4	---	4	1	---	---	---	=	15
38	59	56	47	53	35	37	19	=	344

z tem mężczyzn
 kobiet

38	59	---	47	---	35	---	19	=	198
---	---	56	---	53	---	37	---	=	146

z ciągu rs.1920 wystąpiło:
 z koncem pozostało
 z prywatystów
 z publicznych

7	20	13	4	3	1	1	---	=	49
31	39	43	43	50	34	36	19	=	295
4	3	1	9	7	4	2	8	=	38
27	36	42	34	43	30	34	11	=	257

2. Klasyfikacja:

z uczniów publicznych
 z konc.rs.920 uznano za
 słubnie uzdolnionych
 uzdolnionych
 nie uzdolnionych
 przeznaczono do egz.popr.
 przezn.do egz.uzupełn.
 nie klasyfikowano

---	1	6	1	4	1	9	3	=	25
14	23	26	19	28	25	23	8	=	166
4	4	3	---	1	---	---	---	=	12
9	8	7	14	9	4	1	---	=	52
---	---	---	---	1	---	1	---	=	2
---	---	---	---	---	---	---	---	=	---
27	36	42	34	43	30	34	11	=	257

Razem

z prywatystów:
 egz.całoroczny złożyło:
 egz.nie złożyło:
 przezn.do egz.uzupełn.
 do egz.nie zgłosiło się

1	1	---	2	6	1	1	4	=	16
1	---	1	---	1	---	1	---	=	4
---	---	---	1	---	---	---	---	=	1
2	2	---	6	---	3	---	4	=	17
4	3	1	9	7	4	2	8	=	38

Razem

1. 2. 3. Razen

$$23 \ 21 \ 15 = 59$$

— 2 —

23 23 15 - 61

10 15 = 25

$$23 \ 13 \ _ _ \ = \ 36$$

1880 1881 1882 1883 1884

23 23 15 61

23 23 15 = 61

DATE	DESCRIPTION	AMOUNT	CHECK NO.	BANK
1954-1-1	...	...	...	...
1954-1-2	...	...	...	...
1954-1-3	...	...	...	...
1954-1-4	...	...	...	...
1954-1-5	...	...	...	...
1954-1-6	...	...	...	...
1954-1-7	...	...	...	...
1954-1-8	...	...	...	...
1954-1-9	...	...	...	...
1954-1-10	...	...	...	...
1954-1-11	...	...	...	...
1954-1-12	...	...	...	...
1954-1-13	...	...	...	...
1954-1-14	...	...	...	...
1954-1-15	...	...	...	...
1954-1-16	...	...	...	...
1954-1-17	...	...	...	...
1954-1-18	...	...	...	...
1954-1-19	...	...	...	...
1954-1-20	...	...	...	...
1954-1-21	...	...	...	...
1954-1-22	...	...	...	...
1954-1-23	...	...	...	...
1954-1-24	...	...	...	...
1954-1-25	...	...	...	...
1954-1-26	...	...	...	...
1954-1-27	...	...	...	...
1954-1-28	...	...	...	...
1954-1-29	...	...	...	...
1954-1-30	...	...	...	...
1954-1-31	...	...	...	...
1954-2-1	...	...	...	...
1954-2-2	...	...	...	...
1954-2-3	...	...	...	...
1954-2-4	...	...	...	...
1954-2-5	...	...	...	...
1954-2-6	...	...	...	...
1954-2-7	...	...	...	...
1954-2-8	...	...	...	...
1954-2-9	...	...	...	...
1954-2-10	...	...	...	...
1954-2-11	...	...	...	...
1954-2-12	...	...	...	...
1954-2-13	...	...	...	...
1954-2-14	...	...	...	...
1954-2-15	...	...	...	...
1954-2-16	...	...	...	...
1954-2-17	...	...	...	...
1954-2-18	...	...	...	...
1954-2-19	...	...	...	...
1954-2-20	...	...	...	...
1954-2-21	...	...	...	...
1954-2-22	...	...	...	...
1954-2-23	...	...	...	...
1954-2-24	...	...	...	...
1954-2-25	...	...	...	...
1954-2-26	...	...	...	...
1954-2-27	...	...	...	...
1954-2-28	...	...	...	...
1954-2-29	...	...	...	...
1954-2-30	...	...	...	...
1954-3-1	...	...	...	...
1954-3-2	...	...	...	...
1954-3-3	...	...	...	...
1954-3-4	...	...	...	...
1954-3-5	...	...	...	...
1954-3-6	...	...	...	...
1954-3-7	...	...	...	...
1954-3-8	...	...	...	...
1954-3-9	...	...	...	...
1954-3-10	...	...	...	...
1954-3-11	...	...	...	...
1954-3-12	...	...	...	...
1954-3-13	...	...	...	...
1954-3-14	...	...	...	...
1954-3-15	...	...	...	...
1954-3-16	...	...	...	...
1954-3-17	...	...	...	...
1954-3-18	...	...	...	...
1954-3-19	...	...	...	...
1954-3-20	...	...	...	...
1954-3-21	...	...	...	...
1954-3-22	...	...	...	...
1954-3-23	...	...	...	...
1954-3-24	...	...	...	...
1954-3-25	...	...	...	...
1954-3-26	...	...	...	...
1954-3-27	...	...	...	...
1954-3-28</				

$$9 \quad 5 \quad 3 = 17$$

14 18 12 44

1. 2. 3. 4. 5.

$$14 \ 18 \ 12 = 44$$

செய்த நாள்	செய்த இடம்	செய்த காரணம்	நேரம்	செய்த மருந்து
------------	------------	--------------	-------	---------------

$$10 \ 17 \ 10 = 37$$

4 1 1 1 4

— 2 —

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

1-1-1

$$14 \ 18 \ 12 = 44$$

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

1940-1941	1941-1942	1942-1943	1943-1944	1944-1945
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

— — — — —

	Kursy abiturj.				Absolwentek		
	A. B. C. D. Raz.				A. B. Razem		
1. Liczba uczniów(enic)							
Przyjęto z pocz. rs. 1920	91	92	75	65=323	51	38	= 89
Przyjęto w ciągu rs. 1920	4	--	8	13= 25	--	7	= 7
Razem	95	92	83	78=348	51	45	= 96
Z tych było:							
a/. tutejszych z promocją:	--	--	--	--=----	--	--	= --
b/. obcych z promocją:	95	92	83	78=348	51	45	= 96
c/. repetentów:	--	--	--	--=----	--	--	= --
Razem	95	92	83	78=348	51	45	= 96
W tem mężczyzn	95	92	83	75=345	--	--	= --
Kobiet	--	--	--	3= 3	51	45	= 96
W ciągu rs. 920 wystąpiło	13	21	14	21= 69	4	7	= 11
Z koncem pozostało	82	71	69	57=279	47	38	= 85
a/. prywatystów	--	--	--	--=----	--	--	= --
b/. publicznych	82	71	69	57=279	47	38	= 85
2. Klasyfikacja:							
a/. uczniów publicznych							
z koncem rs 1919/20 uznano							
za chlubnie uzdolnionych	17	12	12	16= 57	14	12	= 26
uzdolnionych	45	45	41	28=159	25	20	= 45
nie uzdolnionych	3	1	1	1= 6	2	--	= 2
przeznaczono do egz. popr.	--	--	--	--=----	--	--	= --
przezn. do egz. uzupełn.	16	11	13	11= 51	6	6	= 12
nie klasyfikowano	1	2	2	1= 6	--	--	= --
Razem	82	71	69	57=279	47	38	= 85
b/. prywatystów	--	--	--	--=----	--	--	= --
Egz. całoroczny złożyło	--	--	--	--=----	--	--	= --
Egz. nie złożyło	--	--	--	--=----	--	--	= --
Przezn. do egz. uzupełn.	--	--	--	--=----	--	--	= --
Do egz. nie zgłosiło się	--	--	--	--=----	--	--	= --
Razem	--	--	--	--=----	--	--	= --

Kursy wieczorne dla - 19 -
doroslych, dla oficerów

W	V	VI	VII	Razem
38	55	57	46	= 196
---	---	---	---	= ---
38	55	57	46	= 196

---	---	---	---	= ---
38	55	57	46	= 196
---	---	---	---	= ---
38	55	57	46	= 196

14	55	57	46	= 171
24	---	---	1	= 25

15	17	11	10	= 53
23	38	46	36	= 143
---	---	---	---	= ---
23	38	46	36	= 143

2	10	12	6	= 30
13	27	34	30	= 104
---	---	---	---	= ---
---	---	---	---	= ---
---	---	---	---	= ---
3	1	---	---	= 4
23	38	46	36	= 143

---	---	---	---	= ---
---	---	---	---	= ---
---	---	---	---	= ---
---	---	---	---	= ---
---	---	---	---	= ---

VII. Inwal.	=	Razem
15	=	1.473
6	=	69
21	=	1.542

---	=	392
21	=	1.121
---	=	29
21	=	1.542

21	=	913
---	=	629

10	=	263
11	=	1.279
---	=	50
11	=	1.229

---	=	185
11	=	782
---	=	60
---	=	126
---	=	65
---	=	11
11	=	1.229

---	=	18
---	=	4
---	=	1
---	=	27
---	=	50

3. Według wyznania religijnego było: w Akademii: rzymsko-katolickiego 86, ewangelickiego 1, mojżeszowego 51; w Akademii żeńskiej: rzymsko-katolickiego 68, grecko katol. 1, mojżeszowego 50; w dwuklasowej szkole męskiej: rzymsko-kat. 72, grecko-kat. 1, mojżeszowego 17; w dwuklasowej szkole żeńskiej: rzymsko-kat. 241, ewangelickiego 2, mojżeszowego 77; na kursach absolwentek: rzymsko-kat. 64, mojżeszowego 21; na kursach abiturjentów: rzymsko-kat. 238, grecko-kat. 3, ewang. 4, mojżeszowego 34; w USH: rzyms-kat. 44; na wieczornych kursach: rzyms.-kat. 137, mojżeszowego 12; na kursie inwalidów: rzyms.-kat. 11.

Ogółem było: rzyms.-kat. 955; grecko-kat. 5; ewang. 7; mojżesz. 262; razem = 1.229.-

4. Według miejsca zamieszkania było: mieszkających u rodziców w AH 97, AZ 102, DH 68, ZSH 279, K 38, Abs. 37, U 20, W 26; u krewnych w AH 9, AZ 7, DH 9, ZSH 17, K 26, Abs. 15, W 13; w bursie w AH 5, AZ 2, DH 3, ZSH 5, K 24, Abs. 9; na stacji prywatnej w AH 25, AZ 8, DH 10, ZSH 19, K 141, Abs. 24, U 24, W 4; we własnym mieszkaniu W 82; u nauczycieli w AH 1; w szpitalu AH 1, W 18, Inwal. 11.-

Mieszkało u rodziców 717, u krewnych 96, w bursach 48, na stacjach 255, we własnym mieszkaniu 82, u nauczycieli 1, w szpitalu (koszarach) 30 = razem 1.229.-

5. Według miejsca urodzenia było:

z Krakowa: w AH 77, AZ 69, DH 42, ZSH 191, K 55, Abs 22, U 24, W 27, razem Inw. 3, Raz. = 510; z Małopolski: AH 51, AZ 44, DH 39, ZSH 120, K 199, Abs 50, U 20, W 72, Inw. 8 = raz. 603; z b. Król. Polskiego: AH 6, AZ 3, DH 5, ZSH 3, K 10, Abs 9, W 39 = razem 75; ze Śląska: AH 1, DH 2, ZSH 1, K 9 = razem 13; z Poznańskiego: W 1; z Czecho-Słowacji: AH 1, AZ 2, DH 1, ZSH 1 = raz. 5; z Jugosławii: AH 2, AZ 1, DH 1, ZSH 3, K 2, = raz. 9; z Węgier: W 1; z Rosji: K 4, Abs 4; W 3 = raz. 11; z półn. Ameryki: ZSH 1, ogółem = 1229.-

6. Wedle wieku było:

Liczących lat	Akad. Handl.	Akad. żens.	USH	W	Kab	ABD	USH	W	In.	Razem
15	7	15	7	24	7	-	2	-	-	52
16	14	27	19	66	-	-	10	-	-	136
17	30	32	26	110	-	-	13	-	-	211
18	21	28	27	75	8	2	15	4	-	175
19	30	9	7	32	40	13	4	1	2	138
20	27	9	3	11	41	25	-	3	1	120
21	4	2	1	2	35	16	-	10	-	70
22	2	-	-	-	13	13	-	16	2	51
23	2	-	-	-	16	6	-	22	2	48
24	1	-	-	-	18	4	-	12	1	36
25	-	-	-	-	30	2	-	13	2	47
26 - 30	-	-	-	-	66	2	-	29	1	98
31 - 35	-	-	-	-	9	2	-	20	-	31
36 - 40	-	-	-	-	2	-	-	8	-	10
40 / 50	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
ponad 50	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Razem	138	119	90	320	279	85	44	143	11	1229

IX. Kronika zakładu.

I.

Już z końcem roku szk.1918/19 oddała wojskowość zajęty od 1/8 1914 budynek Akademii Handlowej. Najwięcej ucierpiał sam budynek - zniszczono zupełnie klozety i urządzenia elektryczne oraz story w oknach, mniej szkody było w sprzętach szkolnych, najmniej w bibliotece nauczycielskiej i gabinetach. Roboty adaptacyjne prowadzone energicznie przez Budownictwo wojskowe, Magistrat m. Krakowa i Dyрекcję Zakładu trwały od maja do końca sierpnia. Odczyszczono i odmalowano wielkim nakładem pracy i pieniędzy wszystkie sale i rytarze szkolne, ponaprawiano urządzenie wodociągowe i zaprowadzono w całym budynku oświetlenie elektryczne. Na sprawa

wienie stór do okien w salach szkolnych brakło już funduszu.

Ubytek w krzesłach i ławkach uzupełniono zakupem nowych ławek - szkód poniesionych w zbiorach zwłaszcza towaroznawczych w obecnych warunkach uzupełnić się nie dało.

Na podstawie rozp. Rady szkolnej krajowej otwarto rok szk. 1919/20 wstępne nabożeństwem szkolnym, odprawionem w kościele OO. Kapucynów w dniu 15. wrzesnia 1919. Wstępy przeprowadzono w dniach od 23. sierpnia do 9. wrzesnia 1919.

egzamina wstępne odbyły się 10. wrzesnia; egzamina poprawcze i uzupełniające w dniach 11.-13. wrzesnia. Nauka w Akademii i Szkołach dwuklasowych zaczęła się 16/9; na kursie absolwentek i Szkole uzupełniającej 20/9; na kursie abiturjentów ze względu na późniejszy termin poboru do wojska stosownie do życzenia Ministerstwa spraw wojskowych, dopiero 11. października na VII. kursie handlowym dla inwalidów i na kursach wieczornych 7. października.

2/. Choć z powrotem do własnej siedziby skończył się okres pięcioletniej tułaczki, chociaż warunki pracy skutki tego znacznie się poprawiły, mimo to, z powodu znacznej fiwencji musiało grono profesorów zdobyć się na dalszy wysiłek nadzwyczajny i udzielan nauki rano i popołudniu od 8-11 i od 2-9 wieczorem, byle tylko zapewnić wszystkim do szkół się garnącym możność zdobycia wiedzy handlowej.

Wychodząc z założenia, że szkoła jest dla społeczeństwa i każdy chcący się zawodowo kształcić powinien znaleźć w szkole miejsce dla siebie, tem bardziej że odbudowa odczynny potrzebuje sił należycie przygotowanych - nie miała dyrekcja prawa ani sumienia odmówić przyjęcia zgłaszającym się słuchaczom i słuchaczkom, uczniom i uczениcom - owszem czyniła to z pełną świadomością i przekonaniem, może mylnem, że spełnia swój obowiązek, zwłaszcza, że mogła liczyć na wyprobowaną ofiarnosc i gotowosc nawet nadmiernej pracy dla dobra ogółu całego grona nauczycielskiego. Ponieważ jednak z drugiej strony nadmierne przeciążenie profesorów i budynki mogłoby pociągnąć za sobą ew. złe skutki, odniosła się dyrekcja i Kuratorja (15.5.1920 L. 720) do Rady m. Krakowa o umotywowanym memorandum, prosząc o wzięcie pod rozwagę odłączenia od tut. zakładu Szkół dwuklasowych i otwarcia jej w osobnym budynku i pod osobnem kie-

rownictwem jako miejskiej szkoły kupieckiej - względnie gdyby to było na razie niemożliwem o odstąpienie Dyrekcji Akademji Handlowej 6-ciu sal z sąsiedniego budynku szkoły wydziałowej od 1/9 1920. - Na to pismo nie nadeszła do dnia 30. listopada 1920 żadna odpowiedź.

Nauka odbywała się rano we wszystkich klasach Akademji (męskiej i żeńskiej), w klasie 2-ej męskiej Szkoły dwuklas., w klasach 1a, 1b, 2a, 2b żeńskiej Szkoły dwuklas., na kursie abiturjentów A i absolwentek A. W godzinach popołudniowych pobierały naukę: klasy 1c, 1d, 2c, 2d ZSH, 3 klasy szkoły uzupełniającej, kurs abiturjentów B, C, D, kurs absolwentek B, kurs dla inwalidów - oraz - wieczorami kursa wieczorne dla dorosłych i dla oficerów.

Zaraz z początkiem roku szkolnego odbył się szereg konferencji nauczycieli przedmiotów komercyjnych - celem ustalenia metody postępowania i dokładnego oznaczenia materiału naukowego na każdą klasę. Referaty prof. Dr. Lulka o nauce księgowości, prof. Passakasa o nauce korespondencji handlowej, prof. Skalskiego o nauce rachunków kupieckich, prof. Seredyńskiego o nauce handlu i wekslach - uzupełnione uchwałami konferencji - powielono i rozdano wszystkim zawodowym nauczycielom.

Stosując się do zarządzeń Ministerstwa W. R. i O. F. oraz Rady szkolnej krajowej wprowadzono i w tut. zakładzie instytucję wychowawców. Wychowawcy odbyli w ciągu roku szkolnego dziesięć konferencji - a praca ich pełna poświęcenia i życzliwości dla młodzieży wydała pod każdym względem nadzwyczajne rezultaty. -

Dzień 19. października 1919 zapisał się złotem literami w kronice Akademji. W dniu tym bawił w Krakowie Naczelnik Państwa Józef Piłsudski. Już o godzinie 8 rano podążyły wszystkie oddziały męskie i żeńskie wraz z profesorami na ul. Florjańską - by stanąć w szpalercze wśród młodzieży innych szkół celem powitania Dostojnego Gościa. Zaraz po Jego przejeździe - porywała młodzież do swego zakładu, gdzie zajęła całą szerokość ul. Straszewskiego wzdłuż budynku Akademji. Pod udekorowanym oknem stanęło grono profesorów. Naczelnik Państwa wracając z Wawelu zatrzymał się chwilę z całym

orszakiem i tu otoczonemu młodzieżą wznoszącą okrzyki na cześć Jego i państwa, wręczyła ucz. III. kursu Akad. Maria Łanżanka bukiet, witając Go i składając Mu hołd imieniem półtoratysiąca kształcącej się w Akad. młodzieży. Chwila ta powitania pierwszego Naczelnika państwa odrodzonej Polski pozostawiła z pewnością niezatarte piętno wspomnienie w sercach zgromadzonych pod Akad. uczniów i słuchaczy, słuchaczek i uczenic.

Regularny tok nauki doznał niestety dwóch wstrząsnięć, które jednak wytrwała i wyteżająca praca naucz. i młodzieży przecie pokonać zdołała. - Zatrzymanie czasu letniego i na miesiące zimowe pociągnęła za sobą i w innych szkołach automatyczne przesunięcie rozpoczynania nauki z godziny 8-ej na 9. W tut. zakładzie było to niemożliwe; szeregi naucz. z grona urzędników bankowych miało rano do dyspozycji tylko godziny od 8 - 9., a zastąpienie ich innymi naucz. fachowymi było niepodobiestwem. Prowadzenie nauki od 9 - 2 było i z tego względu niemożliwe, że część naucz. uczących rano i popołudniu, byłaby nie miała ani chwili wytchnienia. Przesunięcie nauki na czas od 3-8, a kursów wiecz. do 10. było również niewykonalne. W tut. zakładzie rozpoczęła się przeto nauka przez cały rok o godz. 8., w miesiącach zimowych w ciemnościach lażyła młodzież i prof. do szkoły, by przy świetle sztucznem rozpocząć całodzienną pracę. - Drugą przeszkodą, która mogła bardzo ujemnie wpłynąć na tok nauki był zupełny brak opału. Starania gm. m. Krakowa i Dyrekcji okazały się bezskutecznymi i dnia 8.11. zamknęła dyrekcja zakład na 10 dni. (Na kursach wieczornych i dla oficerów odbywały się wykłady bez przerwy w ogrzewanym lokalu, odstąpionym przez prof. Skalskiego). Z chwilą gdy węgiel opałowy nadszedł rozpoczęły się prace także w pracowniach chemicznej i towaroznawczej - oraz nauka pisanie na maszynie.

Dn. 26.11.1919. zwiedził tut. zakład pan wiceminister

Handlu i przemysłu Strassburger wraz z szefem sekcji p.Dr.Hilchenem, zaś 17/4 1920 witał zakład w swych murach p.Ministra Handlu Antoniego Olszewskiego. W czasie swego pobytu w Krakowie przyjął pan Minister deputację słuchaczy kursu abiturjentów proszącą o poparcie i umożliwienie otwarcia w Krakowie projektowanej przez Dyrekcję Wzrochnicy Handlowej. Pan Minister w nader życzliwej odpowiedzi uznał rzeczywistą potrzebę otwarcia takiej najwyższej uczelni w Krakowie właśnie i obiecał nie odmówić swego poparcia tutejszym usiłowaniom.

Powołany w skład poselstwa polskiego w Belgradzie p.Hipolit Skowronski słuchacz kursu abiturjentów, wygłosił dla tut.uczniów wykład o Serbji, w obecności pp.Vilma Francica, sekr. pełnom. wojsk. SHS i Dr.Vasilija Chomowskiego. Dnia 17/2 1920 urządzono po nabożeństwie w kościele OO.Kapucynów uroczysty poranek dla upamiętnienia chwili odzyskania dostępu do morza. Tegoż dnia wieczorem wygłosił prof.Balicki pierwszą część swego odczytu "Polskich kołędach", drugą dnia następnego. Odczyty były ilustrowane deklamacją uczniów - oraz śpiewem chóru mieszanego pod batutą p.Zbrożkowny.

28/2 złożył Dyrektor przepisaną przysięgę służbową na ręce radcy Dr.Rzepińskiego, delegata Rady szkolnej krajowej. Grono profesorów złożyło ją 25/2 na ręce Dyrektora zakładu.

Dnia 7/5 odbył się uroczysty wieczorek poświęcony pamięci wielkopomnego dnia 3-ego maja.

Rekolekcje wielkanocne dla młodzieży męskiej wygłosił O.Anatol z zakonu OO.Reformatów; a dla młodzieży żeńskiej OO.Anioł z zakonu OO.Kapucynów, w dniach od 10 - 13 marca 1920.

Rok szkolny zakończono w USH 12/6; w AH i DSH 13/6. Nabożeństwo żałobne za zmarłych tut.uczniów i profesorów odbyło się 23/6. Po nabożeństwie końcowym odprawionem dn.24/6 rozdano świadectwa w AH i DSH. Na kursach abiturjentów dopiero 30/6.

Wpisy odbyły się w dniach od 25 - 30/6.1920.-

II.

a/. Kurs praktyki nauczycielskiej dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów komercyjnych.

Na posiedzeniu sekcji handlowej krakowskiego koła T.N.S.W. w kwiecień 1919 poruszył prof. Weigt sprawę braku nauczycieli przedmiotów komercyjnych i przedłożył wniosek stworzenia kursu praktyki nauczycielskiej za wzorem wyprobowanym już w gimnazjach I, III. i IV. w Krakowie, oraz we Lwowie i Nowym Sączu. Tę samą sprawę poruszył Dr. Weigt na zjeździe T.N.S.W. w Krakowie, w lipcu 1919, gdzie też jego wnioski uchwalono (Patrz Muzeum, listopada 1919 art. Dr. H. Weigta p.t. "W sprawie kształcenia nauczycieli dla szkół handlowych").

Dyrekcja Akademii Handlowej urządzając kurs ten praktyki nauczycielskiej od 1/9 1919 powierzyło prof. Dr. Weigtowi kierownictwo jego i odniosła się Rady szkolnej krajowej z prośbą o zatwierdzenie. Ze zgłoszonych 26 kandydatów przyjęto na praktykę 17. Są nimi: 1. Gierałt Franciszek, 2. Meleńska Gutwińska, 3. Juszczyk Józef, 4. Kociołek Franciszek, 5. Kubatówna Helena, 6. Machalica Józef, 7. Ładziński Edward, 8. Niżiołek Ludwik, 9. Nowotarska Władysława, 10. Pacułt Antoni, 11. Rozen Władysław, 12. Urbanowicz Bolesław, 13. Wazowski Roman, 14. Wydro Michał, 15. Woźny Konrad, 16. Czyłok Antoni, 17. Zaucha Józef. Dwaj ostatni objęli jednak już we wrześniu obowiązki nauczycielskie w Akademii Handlowej.

Praktyka składała się z części teoretycznej i z części praktycznej. Część teoretyczna obejmowała wykłady z psychologii, zastosowanej do pedagogiki i dydaktyki ogólnej i szczegółowej, wreszcie wykłady z księgowości, korespondencji, organizacji i ruchu przedsiębiorstw przenysłowo-handlowych i bankowych, połączone ze zwiedzaniem odnosnych instytucji i badaniem in natura ksiąg, bilansów, urządzeń biurowych i wogóle całego ustroju.

Część praktyczna obejmowała początkowo: przysłuchiwanie się wzorowym lekcjom szkolnym z zakresu księgowości, korespondencji, rachunków kupieckich oraz stenografji, a następnie samodzielne prowadzenie nauki.

11. Gutwińska, Kubatówna, Nowotarska, Juszczyk i Woźny

praktykowali u prof. Dra Lulka w 1-ej klasie dwuklasowej szkoły handlowej żeńskiej, gdzie następnie p. Gutwinska i Kubatówna objęły naukę księgowości pod kierunkiem wspomnianego profesora od 1/2 1920, po rozdzieleniu klasy na dwa oddziały.

P. Juszczyk objął od 1/2 naukę księgowości w pierwszej klasie dwuklasowej szkoły handlowej żeńskiej, a od 1/4. rachunki na 1-szym kursie żeńskiej Akademii Handlowej.

P. Wozny, rachunki od 1/4. w 1-szej klasie dwuklasowej szkoły handlowej męskiej - objął jako samodzielni nauczyciele.

Pna Nowotarska odbyła od 1/2 w dalszym ciągu praktykę u. prof. M. Passakasa na drugim kursie żeńskiej Akademii Handlowej, gdzie też prowadziła naukę pod jego kierunkiem od 1/4 1920.

FP. Urbanowicz, Gierałt, Niziołek, Wydro i Kociołek praktykowali w 1-szej klasie dwuklasowej szkoły handlowej męskiej u prof. Dr. T. Lulka od 1/12 1919. Po rozdzieleniu klasy na dwa oddziały prowadzili w niej naukę pod kierunkiem prof. Dr. T. Lulka pp. Niziołek i Kociołek.

P. Urbanowicz przeszedł jako praktykant do prof. Zurzyckiego (rachunki na II. kursie męskiej Akademii Handlowej), a następnie objął samodzielnie naukę rachunków kupieckich w dwóch oddziałach męskiej Akademii handlowej; nadto uczył przez cały rok rachunków na kursie inwalidów, gdzie też udzielał nauki (księgowości) i p. Gierałt.

FP. Pacułt, Ładzinski i Wazowski praktykowali u prof. Skalskiego na III. kursie Akademii handlowej (księgowość) (korespondencja). Po wyjeździe prof. Skalskiego do Poznania przeszedł p. Pacułt do praktyki u prof. Zurzyckiego, (rachunki na III. kursie AH), pod którego kierunkiem prowadził naukę do końca roku szkolnego. P. Wazowski objął jako samodzielny nauczyciel księgowość na II. i III. kursie AH. P. Ładzinski objął obowiązki nauczycielskie poza Akademią. FP. Machalica i Wazowski praktykowali w stenografii u prof. Korbla (p. Machalica na I. kursie AH, p. Wazowski na II. kursie żeńskiej AH.) Od 1/2 objął p. Machalica nadto korespondencję w 1-szej klasie dwuklasowej szkoły handlowej męskiej i na III. kursie AH.

P. Rozeń objął praktykę na III. kursie żeńskiej AH. u prof. Passakasa od 1/2. Od 1/4 prowadził sam pod kie-

runkiem wspomnianego profesora naukę księgi i koresp. w tej klasie. - Koszt urządzenia tego kursu pokryło Min. W.R.O.P. w zupełności. - Zaraz po ukonczeniu r.szk. 1919/20 zgłosiło się nowych kandydatów 12.; na podstawie doświadczenia doszła jednak Dyrekcja do przekonania, że kurs ten o charakterze czysto praktycznym jak poprzedni w tut. zakł. urządzony nie osiągnie celu, jeżeli zapomocą teoretycznych wykładów nie pogłębi się wiedzy fachowej kandydatów. Chcąc zaś dać im oprócz prakt. zapoznanie się z nauczaniem - także i tyle wiedzy - ile jej każdy nauczyciel zaw. ko- niecznie potrzebuje musiałaby dyrekcja nieć conaj- mniej 2. prof. starszych do dyspozycji, którzyby zwolnieni od nauki w szkole zajęć się mogli przygo- towaniem i wygłaszeniem wykładów dla kandyd. na nauczycieli. - Kosztów zaś, któreby takie ujęcie sprawy za sobą pociągnęło, dyrekcja pokryć nie byłaby w stanie. Z przykrością zrezygnowała przeto dyrek- cja z urządzania u siebie kursów kształc. naucz. szkół handlowych, aż do chwili, w której władze szkolne: 1. ujednostajnią szkolnictwo handlowe dla całego państwa, 2. wydadzą przepisy o kształceniu tych nau- czycieli, 3. wydadzą nowe, obowiązujące w całym państwie przepisy egzaminacyjne. - Wówczas dyrekcja i grono tut. prof. z całą gotowością oddadzą swe siły wła- dzom szkolnym do dyspozycji o ile z ich doświadcze- nia i wiedzy władze te skorzystac zechcą. - Rada Szk. kraj. zarządzała wprawdzie zajęcia się kształceniem nauczycieli towarozn. i geografii do dwukl. szkół handl. Ponieważ wezwani do wyrażenia swych opinii (j.n.) prof. Dr. Bolland i Dr. Weigt chcieli kurs ten postawić na wysokości zadania, co jednak przecho- dziło siły w danych warunkach, dyrekcja na otwarcie tego kursu zdecydować się nie mogła.

Opinie profesorów:

W sprawie kształcenia nauczycieli towaroznawstwa. Sposób kształc. naucz. towarozn. dla średn. szk. handl. zależy z natury rzeczy od roli, jaką przypisuje wzgl. samierza przypisać naucz. towarozn. w szk. handl. ma-

przekonanie, że nauka towarozn. jest wzgl. powinna być w szkołach handlowych o poziomie szkół średn. 1. zasadniczym przedmiotem zawodowym, 2. jedną z głównych podstaw wychowawczych. - Odnosnie do 1/. Z wyjątkiem operacji finansowych jest we wszystkich czynnościach handl. przedmiotem handlu jakiś towar materialny, dopiero z zaistnieniem (faktycznym lub zamierzonym) towaru może się handel rozpocząć; skoro tedy towary są przedmiotem handlu, jest rzeczą racjonalną, by ci, którzy na podstawie wykształcenia zawodowego chcą się handlowi poświęcić, nabrali dokładnych wiadomości o towarach, by tedy poznali się jak najdokładniej z towaroznawstwem. Uczeń winien z nauki towaroznawstwa w zakresie szkoły średniej handl. wynieść przekonanie, że skoro znać się będzie na towarze, to lepszy towar za tę samą cenę wybierze, posłedniejszy taniej kupi, rozmaite gatunki porozdzieli i każdy z nich tam skierować potrafi, gdzie z powodów przemysłowych lub z racji miejscowych przyzwyczajen znajdzie chętnych nabywców; że w braku chwilowego zbytu towar przechować, wywieźć, a może i przerobić potrafi; ogólnie mówiąc, że chcąc być kupcem, zyskuje w towarozn. instrument, którym pożytecznie operować, a przed szkodą skutecznie obronić się potrafi. -

1/. Uwagi z pow. reskr. R. S. K. z dn. 28. 5. 1920. L. 389/V. wzywającego do przedstawienia wniosków w sprawie utworzenia przy krak. Akad. Handl. kursu kształc. naucz. towaroznawstwa. -

Odnosnie do 2/. Towaroznawstwo uczące planowo i celowo na poziomie szkoły średn. choćby najw. metod badania jakości istotnej wartości i zastosowalności towaru, a mianowicie oparte na podstawach chemiczn., fizykalnych i mechaniczn., zaznajamia uczących się z pewnymi działkami tych gałęzi wiedzy i może w uczn. wywołać lub spotęgować przywiązanie a nawet zamiłowanie do nauk ścisłych, a uznanie - a może i podziw dla mocy dobroczynnej i pozytywnie działającego ducha ludzkiego; podobne skutki osiąga się, gdy towarozn. obejmuje choćby zasadn. elementy nauki o wytw. tow.; wraz z tymi

elementami wpaja się w młodzież przeświadczenie, że w hierarchji pionierów, wytwórców, wykonawców i pasożytów życia, człowiek zajmujący się handlem, nie tylko na ostatnim szczeblu, być nie powinien, lecz także na przedostatnim poprzestac nie musi.

II. Nauczyciel, który na uczniów w powyższych kierunkach kształcić i wychowywać, musi:

1/. odnośnie do zawodowo kształcącej strony towaroznawstwa co najmniej, tyle umieć, ile ma nauczyć, a ponadto tyle umieć, by mógł, objawiając raz stanowisko nauczycielskie, postępy towaroznawstwa śledzić, pojąć, pogłębić i uczniom je we właściwy sposób podać.

2/. odnośnie do wychowawczej strony towaroznawstwa zrozumieć: a/. że jedną z podstaw spokojnej ewolucji społecznej jest zdolność i umiejętność spożytkowania, względnie przetwarzania istniejących zasobów energii i materji na materje i energje dla człowieka potrzebne, - i że w konsekwencji tego każdy osobnik, mający wyjść ze szkoły handlowej, który w tej pracy współdziałać będzie, wytwarzając wartości nowe, spożytkując racjonalnie wartości istniejące lub oszczędzając je (przez racjonalne rozdzielanie, organizację i t.d.) jest społecznie jednostką zasłużoną, a w każdym razie wyższą od tej, które w przeciwnym działa kierunku. b/. że jedną z najgłówniejszych podstaw materialnego odrodzenia Polski jest na pierwszym miejscu wytwórczość, na dalszem rzetelny i umiejętny handel; c/. że we współczesnej chwili odrodzenia państwa a degeneracji społeczeństwa rola jego na stanowisku wyżej charakteryzowanego nauczyciela towaroznawstwa może być niezmiernie owocna d/. że do pracy takiej, jaką głosić będzie, w młodzieży zaniżowanie rozbudzić faktycznie można, gdyż premissami dla niej są: popęd twórczy, umiłowanie ludzi, umiłowanie swego narodu i pogon za prawdą, - a co z reguły nie jest obcem młodemu człowiekowi. -

III. Jeśli kandydatom na nauczycieli towaroznawstwa mają być powyższe wiadomości udzielone, zapatrywania przekazane a metody postępowania wpojone, to kształcenie ich winno obejmować następujące przedmioty:

1. Towaroznawstwo ogólne w zakresie wystarczającym, co

- najmniej takim, jaki jest na kursie abiturjentów w Akademii Handlowej; wykład ten mogłoby im służyć jako podkład pod całość, którą autoedukacją będą mogli uzupełnić pod warunkiem, że obejmą dokładnie najmniej 2. cztery działy towaroznawstwa szczegółowego i porównawczego i na nich nauczą się pogłębiania wiedzy ogólnej, nabytej w wykładzie podl. przytoczonym. Syntetyczne, umiejętności ujęcie towaroznawstwa ogólnego (a także streszczenie wszystkich działów towaroznawstwa szczegółowego w kierunku dania towaroznawstwa ogólnego) w taki sposób, aby przy tej sposobności różnice doniosłości gospodarczej poszczególnych towarów wystąpiły z taką samą plastycznością, jaka ma miejsce w praktyce, uda się nauczycielowi uwzględniającemu lokalne warunki handlowe, tylko wtedy, jeśli się zapozna sam z podstawowymi działami towaroznawstwa szczegółowego. Metody towaroznawstwa porównawczego, które są bądź to mało znane, bądź też mało opracowane, muszą wejść w skład wykształcenia nauczycieli, skoro ci mają wszczepiać w uczniów przekonanie, handlowo i wychowawczo tak doniosłe, że wartość istotna towarów, mających oddawać tylko materiałne usługi, winna być mierzona, ale też stwierdzana, tylko wielkością tychże usług. -
3. Nauczycielom należałoby dać - w myśl poprzednich wywodów - pojęcie o możliwościach inicjatywy przemysłowej w Polsce i ich realizacji.
4. Wykłady pod 2 i 3 wymienione winny być bardzo wydatnie wsparte ćwiczeniami w pracowni towaroznawczej i pracą seminarjalną.
5. Encyklopedia chemii i towarów handlowych, wraz z ćwiczeniami musi przygotować uczestników kursu do zrozumienia towaroznawstwa;
6. Dydaktyka towaroznawstwa.

Powyższe przedmioty z zakresu ściśle zawodowego, powinny być uzupełnione wykładami z zakresu dziedzin pokrewnych. Oprócz jednego kursu geografii winien moim zdaniem kandydat poznać pewne elementy nauk ekonomicznych komercyjnych i prawniczych. Znajomość tychże będzie kandydatowi bardzo pożądaną, nie tylko jako nauczycielowi w murach własnej szkoły, lecz także jako rozsądnikowi

zdrowych myśli gospodarczych, w tych ośrodkach, w których jako nauczyciel pracować będzie. Z tego powodu uważam za niezbędne, by przyszły nauczyciel towaroznawstwa zapoznał się z ~~zasadami~~ zasadami polityki handlowej i przemysłowej; z metodami statystyki, z nauką o handlu międzynarodowym; o komunikacjach; z prawem ochronnym i przemysłem; widziałbym chętnie, by poznał ponadto użyteczne polityki komunikacyjnej i agrarnej, zasady skarbowości, metody finansowania przedsiębiorstw, by poznał prawo komunikacyjne; chętnie dałbym mu /prócz niemieckiego/ jakiś język obcy, francuski lub angielski, by mógł śledzić rozwój tej nauki, którą ma młodzieży udzielać, a która - jak każda inna, wymaga z natury jej własnej, ogromnej wielostronności - i by mógł bezpośrednio informować się o toku wypadów w świecie gospodarczym, który wywiera tak wielki wpływ na technikę i handel i czyni z towaroznawstwą przedmiot wymagający od nauczyciela ciągłej czujności, by przypadkiem nie uczył rzeczy, które przestały być aktualne.

Wreszcie żądałbym od niego kursu pedagogiki i higieny, w myśl obowiązujących dla innych szkół przepisów. -

Powyższy program kształcenia nauczycieli towaroznawstwa dla szkół handlowych, dałby się przeprowadzić, jak mi szczegółowy plan i rozkład przedmiotów wykazuje, w okresie dwuletnim w odniesieniu do kandydatów, którzy przyjdą tylko z egzaminem dojrzałości w szkole średniej. Dla kandydatów, którzy ukończyli wydział chemii technicznej na Politechnice i wykażą się egzaminem z towaroznawstwa technicznego, dałby się ten okres skrócić do jednego roku.

Dr. Bolland m.p.

W sprawie kursu dla kształcenia nauczycieli geografii.

Geografia gospodarsza (handlowa).

Wyrażenie geografia handlowa zastępowany dziś nauce coraz częściej pojęciem obszerniejszym i słowniejszym: geografia gospodarcza.

Zadaniem geografii gospodarczej jest dać obraz stosunków gospodarczych danego kraju na szerokiej podstawie jego warunków fizyczno-geograficznych, a zestawiając poszczególne kraje ująć całość stosunków gospodarczych kuli ziemskiej, która dziś jest jednym wielkim organizmem gospodarczym. Produkcję, konsumpcję i obrot wytworami pracy ludzkiej wyrazić należy miarą najściślejszą t.j. liczbami - i tu zaczyna się rola statystyki gospodarczej.

Przyznajemy materiał z zakresu geografii fizycznej, gospodarczej i statystyki odbywać się powinno nie tylko drogą wykładu, opartego o mapę, obrazy i okazy - ale także praktycznie, przez liczne bliźsze i dalsze wycieczki geograficzne, aby słuchacz uczył się czerpać wiadomości geograficzne bezpośrednio z przyrody i życia, zatem z pierwszego ich źródła, a nie wyłącznie drogą pośrednią, z książki, z gotowych opracowań, - żeby uczył się patrzeć i widzieć własnymi oczyma, a nie cudzymi oczyma, myśleć tworząc własnym myśleniem, a nie cudzą pracę myśli konsumować.

Surowy materiał, zebrany bezpośrednio na wycieczkach drogą spostrzeżeń własnych, a uzupełniony, rozszerzony i skontrolowany materiałem spostrzeżeń cudzych, zgromadzonym już w wydawnictwach, opracować winien słuchacz na ćwiczeniach geograficznych, w seminarjum geograficznym. Rola seminarjum geograficznego jest równie doniosła jak rola wycieczek, a przy zaprawianiu do samodzielności naukowej t.j. przy najwyższym stopniu nauczania (a ten właśnie ma być udziałem kandydatów na nauczycieli geografii) nawet donioslejsza niż rola wykładu. Prowadzenie wykładów, jak najczęstszych wycieczek i ćwiczeń geograficznych w seminarjum zasoborbuje całkowicie jednego profesora geografii.

Jednakowoż aby przegunąć dobrze stosunki gospodarcze, a w szczególności handlowe, trzeba nieodwołalnie podać słuchaczom pewne wiadomości z towaroznawstwa, z nauki o handlu, z ekonomji i polityki gospodarczej

oraz prawa cywilnego, o ile ono reguluje życie handlowe i wogóle gospodarcze. Studja geograficzno-gospodarcze należy tedy uzupełnić wiadomościami z nauk pokrewnych, sąsiadujących bezpośrednio z geografją gospodarczą. Ten dział powierzyć należy towaroznawcy, komercjaliście i ekonomistcie.

Na wyczerpanie takiego programu potrzebne byłoby studjum dwuletnie, jednakowoż kandydaci, którzy już studjowali na uniwersytecie geografję, przyrodę, chemję lub w politechnice chemję i towaroznawstwo, oraz nauczyciele z egzaminem wydziałowym z przyrody lub geografji opanować mogliby do tego stopnia zaznaczony powyższej materiał z geografji fizycznej i gospodarczej, statystyki i nauk pokrewnych, komercjalnych i ekonomicznych, w jednym roku.

Stronie pedagogiczno-dydaktycznej należy także poświęcić wybitną uwagę przez wprowadzenie teoretycznego wykładu z zakresu pedagogji i dydaktyki, oraz przez praktykę pedagogiczno-dydaktyczną w różnych klasach, na rozmaitych stopniach w szkołach handlowych. Praktyka ta polegać ma najpierw na przysłuchiwaniu się wzorowym lekcjom, później na samodzielnem prowadzeniu nauki pod kierunkiem profesora. Spostrzeżenia i doświadczenia poczynione na lekcjach omawiane będą w seminarjum pedagogiczno-dydaktycznem.

Dr. Leigt n.p.

b/. Z upoważnienia Kuratorji i za zgodą Dyrekcji odbył się w tut. zakładzie I. kurs spółdzielczy dla funkcjonariuszów konsumów robotniczych urządzony staraniem Związku robotniczego "Proletariat" i Uniwersytetu ludowe im. A. Mickiewicza, w czasie od 4/11 1919 do 30/3 1920. Na kursie tym wykladał z tut. profesorów Dr. Łozinski. Pownież i część wykładów kursu lustratorskiego spółdzielczego - urządnego przez Towarzystwo Spółdzielczego Instytutu Naukowego - w czasie od 12/4 - 10/7 1920 odbyła się w tut. zakładzie. Wykladałi z grona tut. profesorów Dr. Bolland, Dr. Lulek i Dr. Zabinski.

Natomiast nie przyszedł do skutku z powodu braku kandydatów kurs kształcenia nauczycieli dla dokształcających szkół handlowych, który Ministerstwo W.R. i O.P. poleciło otworzyć w czasie tegorocznych wakacji.

a/. Sprawa zmiany ustroju tut. szkół handlowych i ich planów naukowych omawiana w tut. gronie na zjeździe T.N.S.W. w roku 1919 w Krakowie mimo ogłoszenia drukiem rozprawki Dr. Lulka i Dr. Weigta pod tytułem "O polską szkołę handlową" i przedłożenia projektu władzom szkolnym nie posunęła się w roku szk. 1920 wcale naprzód. Totem obowiązuja i nadal inne plany naukowe w Małopolsce i inne w b. Królestwie polskiem.

Natomiast odbyła się z polecenia Sekcji Szkół zawodowych Ministerstwa W.R. i O.P. w Radzie Szkolnej Krajowej w dn. 11., 13. i 17 lutego 1920 z pomocą fachowych referentów Wydziału Krajowego ankieta w sprawie organizacji szkolnictwa zawodowego w Małopolsce. W skład tej ankiety wchodziłi oprócz członków Sekcji III. Rady szkolnej krajowej, przedstawiciele Wydziału krajowego, Szkoły Politechnicznej, Dyrekcji kolei państwowych, Towarzystwa T.N.S.W., nauczycielstwa szkół zawodowych męskich i żeńskich. Chociaż tut. zakład nie był w tej ankiecie wcale reprezentowany, ankieta powzięła odnośnie do krakowskiej Akademii Handlowej następujące uchwały: 1/. urządzić przy Akademjach w Krakowie i we Lwowie w miarę potrzeby kursy kształcenia kandydatów na nauczycieli w szkołach handlowych wszelkiego typu, 2/. zwrócić się do Ministerstwa W.R. i O.P. z prośbą o rychłe upaństwowienie Akademii handlowej w Krakowie, a zarazem przedstawić wniosek na wyłączenie z tego zakładu liczącego w obecnym składzie 1400 młodzieży, oddziałów męskiej i żeńskiej dwuklasowej Szkoły handlowej i utworzenie z niej osobnej dwuklasowej szkoły kupieckiej pod osobnem kierownictwem i z własnem gronem nauczycielskiem.

Nad sprawą zmiany planów naukowych i ustroju polskich szkół handlowych w celu ujedn.

z typami przez Ministerstwo W.R. i O.P. dla polskich szkół handlowych utworzonymi, ankieta nie obradowała wcale.-

d/. W sprawie upaństwowienia tutejszego zakładu zaznaczyć należy, że Ministerstwo W.R. i O.P. upoważniło Radę szkolną krajową do ustanowienia 4-ech nowych posad państwowych nauczycieli w tut. zakładzie od 1/9 1919. Nadto przydzieliła Rada szkolna krajowa do tut. zakładu 3 państw. prof.

Skutkiem tego liczył tut. zakład w roku szkolnym 1919/20 państwowych sił nauczycielskich razem 14. Kuratorja wniosła w maju 1920 prośbę o dalsze ustanowienie nowych państwowych posad nauczycielskich w roku szk. 1920/21 - dążąc wytrwale do ostatecznego przejęcia całego tut. zakładu na etat państwowy.

e/. Sprawa utworzenia przy Akademji handlowej w Krakowie 2-letnich uniwersyteckich kursów wyszła poza ramy kompetencji Dyrektora i grona profesorów Akademji handlowej.

Kuratorja Akademji handlowej powzięła w tej sprawie następujące uchwały:

1/. Kuratorja uznaje potrzebę założenia w Krakowie Wszechnicy handlowej jako uczelni handlowej najwyższego typu. Obok Warszawy jako stolicy, Kraków jako zbiornik najstarszych i najwyższych uczelni w Polsce i dotychczasowy największy ośrodek produkcji sił naukowych, jako miasto leżące najbliżej centrum przemysłu węglowego, metalurgicznego, solnego i naftowego - i jako brama dla stosunków importowych i eksportowych północnia i południowego zachodu, a przede wszystkim Adriatyku i Bałkanów, powinien być siedzibą Wszechnicy handlowej. Na nagłość zaś tej potrzeby wpływa konieczność jaknajszybszego przysporzenia Polsce żywych sił dla inicjatywy przemysłowej, eksportu, tudzież personelu konsularnego i nauczycielskiego dla szkół handlowych.-

2. Przyjmując do wiadomości sprawozdanie refer. p. J. Kannenberga i adoptując zawarte w nim wnioski co do naukowego ustroju zakładu: Kuratorja na podstawie § 1. statutu org. Akademji Handlowej uchwala założenie "Wszechnicy Handlowej" w Krakowie o dwuletnim studjum - na razie (przy Akademji Handlowej) w administracyjno pomocniczej łączności z A.H.

3. Wejście w życie i uruchomienie Wszechnicy handlowej nastąpi z początkiem roku szkolnego 1920/21 skoro:

a/. Jej organizacja zostanie przez władzę państwową przyjęta.

b/. Jej istnienie zostanie zapewnione przynajmniej na przeciąg pierwszego roku przez zrealizowanie planu finansowego w myśl wniosków Komitetu Organizacyjnego i warunków niniejszej uchwały, zaś uprawdopodobnione na przeciąg dalszych 2 lat przez ugruntowaną nadzieję pokrycia preliminarzowanych wydatków,

c/. Kuratorja osobną uchwałą orzeknie, że warunki powyższe (a i b) zaistniały.

4. Przeprowadzenie wszystkich czynności zmierzających do uzyskania warunków i uruchomienia Wszechnicy handlowej powierza Kuratorja Komitetowi Organizacyjnemu, w skład którego deleguje pp. T. Epsteina, J. Kannenberga, i Dr. Niecia prawni kooptacji do najwyżej dalszych 6 osób i z tem, że gdyby przewodnictwo przypaść miało nie delegatowi Kuratorji, ta ostatnia ma prawo zatwierdzenia wyboru. Komitet Organizacyjny ma prawo działać obowiązująco dla Kuratorji w ramach niniejszej uchwały.

5. Do użytku na rok szkolny 1920 /21 oddaje Kuratorja bezpłatnie sale wykładowe i pracownie mieszczące się w budynku Akademji Handlowej na 3-ciem piątrze na godziny popołudniowe i wieczorne wraz z opałem, światłem i obsługą.

Kuratorja będzie się starać dać powyższe świadczenia na dalsze dwa lata, jeżeli stosunki Akademji Handlowej na to pozwolą i byt Wszechnicy Handlowej będzie z innej strony zabezpieczony.

6. Własne dochody Wszechnicy Handlowej (czesne i t.d.) i udzielone jej subwencje idą na pokrycie kosztów za-

łożenia i utrzymania Wszechnicy Handlowej i innych jej potrzeb.

7. Na wniosek Komitetu Organizacyjnego wniesie Kuratorja od siebie wszelkie memorjały, podania i wnioski celem uzyskania zatwierdzenia otwarcia Wszechnicy Handlowej i wszelkich subwencji ze strony władz państwowych i innych instytucji.

8. Aż do usamodzielnienia się Wszechnicy Handlowej powierza Kuratorja kierownictwo jej pod względem administracyjnym dyrektorowi Józefowi Launbergowi, zaś pod względem naukowym dziekanowi, którego autonomiczne grono profesorów z pomiędzy siebie wybierze.

9. Z uwagi, że według opinii Komitetu organizacyjnego zgodnej z opinią Kuratorji, prof. Akad. Handl. pp. Dr A. Bolland, Dr T. Lulek i Dr H. Weigt posiadają warunki kwalifikujące ich na profesorów najwyższej uczelni handlowej - Kuratorja na wniosek Komitetu organizacyjnego mianuje powyższych trzech panów zwyczajnymi profesorami Wszechnicy Handlowej pod warunkami:

a/ że Wszechnica Handlowa zostanie uruchomiona,

b/ że Rząd nominację tę zatwierdzi i że wypłacać będzie im dalej dotychczasowe pobory profesorów Akademii aż do czasu przyjęcia Wszechnicy Handlowej na etat państwa, względnie innego ustalenia jej bytu,

c/ że na miejsce powyższych trzech profesorów i na czas ich niepełnienia służby w Akademii Handlowej Rząd przydzieli dla A.H. trzech innych nauczycieli państwowych (na etacie państwa).

10. Kuratorja nie zmieniając w niczem stosunku służbowego powyższych trzech profesorów do Rządu, nie będzie mogła być pociągnięta do żadnych innych świadczeń lub odszkodowań z wyjątkiem tych, które może w przyszłości wyrazić sama na siebie weźmie.

11. Ustalenie każdorazowej wysokości czesnego podlega uchwale Kuratorji. Wysokość wynagrodzenia (honorarium) za godziny wykładowe lektorów asystentów, docentów i profesorów ustala grono profesorów pod

przewodnictwem dziękana w porozumieniu z administracyjnym dyrektorem; zaś wysokość zapłaty funkcjonariuszów administracyjnych i na wszelkie inne potrzeby - ten ostatni - wszystko w ramach uchwalonego preliminarza.

12. Nie dotykając prawa nadzoru nominacji, potwierdzenia i t.p. jakie władza rządowa co do sił profesorskich i wogóle nauczycielskich w myśl ustaw państwowych posiadać będzie, lub sobie wyraznie zarezerwuje - ma dziesięć kanalnie zorganizowane grono profesorów autonomiczne prawo do powoływania wszelkich sił nauczycielskich (asystentów, docentów, lektorów i t.p.). Powoływanie takiej siły nauczycielskiej pod warunkami przekraczającymi normalny budżet roczny - tudzież na czas dłuższy ponad czasokres rocznego budżetu, wymaga zatwierdzenia Kuratorji.

13. Organizacja Wszechnicy Handlowej, regulamin i plan nauk, które zostaną w myśl powyższych uchwał, w porozumieniu z władzami rządowymi ustalone przez Komitet Organizacyjny i stanowić będą podstawę uruchomienia Wszechnicy Handlowej - nie będą mogły być zmienione bez przyzwolenia Kuratorji.

14. Z chwilą uruchomienia Wszechnicy handlowej ustaną funkcje Komitetu Organizacyjnego. Natomiast powołała Kuratorja Radę doradczą dla spraw Wszechnicy Handlowej.

Komitet Organizacyjny Wszechnicy Handlowej w Krakowie, w skład którego wchodził: Delegat Kuratorji Dr W. Niec jako przewodniczący, prez. Izby handlowej T. Epstein, dyrektor PTH Dr C. Bédnarski, prof. Uniw. Dr A. Krzyżanowski, Dr L. Biegeleisen, dyrektor AH. J. Kannenberg, profesorowie AH Dr. Bolland jako sekretarz K.O., Dr T. Lulek i Dr H. Weigt, - przedłożył Ministerstwu W.R. i O.P. następujące pisma:

a/. Memoriał w sprawie Wszechnicy Handlowej w Krakowie.

Uniwersytety handlowe, względnie równorzędne uczelnie, posiadają za granicą następujące kraje: Anglja 2, Austria 1, Belgja 7, Francja 2, Niemcy 7, Szwajcaria 8, Urugwaj 1, Włochy 6. - Szczegóły odnoszące się do innych

krajów, nie są narazie dostępne.

Za zakładaniem uniwersytetów handlowych przemawia tak w ogólności, jak i w szczególności w naszych stosunkach następujące motywy:

1/. Obecne stosunki gospodarcze, społeczne i polityczne wymagają od kupca, stojącego na wysokości zadania, wielkiej ilości wiedzy ogólnej i zawodowej. Cała ziemia stała się ostatecznie jednym wielkim terenem gospodarczym. Racjonalna produkcja i wymiana towarów, zaopatrywanie miliardy ludzi, jest czynnością, która wymaga olbrzymiego nakładu wysiłku i decyzji, opierających się na danych doświadczalnych, na umiejętnych obliczeniach, na zdrowych kombinacjach i zasadniczych kalkulacjach. Działalność wielkiego kupca i przemyślnika i rozwój tej jego działalności wymaga zdolności opanowania myślowo biegu produkcji i konsumpcji, oceny ludzkich potrzeb i przewidywania i wnikięcia w różnorodną, częstokroć bardzo zawiłą zależność zjawisk gospodarczych, politycznych, przyrodniczych a niejednokrotnie nawet psychologicznych. Potrzebna dla powyższych celów wiedza, umiejętność ujęcia problemów gospodarczych i ściśle naukowego a praktycznego ich rozwiązania, jakoteż odnośna zdolność myślenia może dać, udzielić względnie wszczepić tylko uczelnia, której poziom, plan naukowy, metodyka nauczania i wielostronność upowszechniały ją do tytułu i charakteru wszechniczy.

2/. Wszyscy bez wyjątku politycy, ekonomiści i patrijoci nawołują u nas do rozpoczęcia względnie wzmocnienia i popierania produkcji, mającej jako pierwsze zadanie pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego, a jako drugie możliwość eksportu. Produkcja ma według enuncjacji wszystkich ministrów naszych i mężów stanu być najaktywniejszym środkiem zaradczym wobec braku towaru, drożyzny, bezrobocia, biernego bilansu handlowego, niskiego stanu waluty i w. i. Racjonalną szczegółową inicjatywą produkcji w ogólności, a eksportowej w szczególności

ności, da się uniejętnie i podstawowo opracować i skutecznie propagować i pielęgnować jedynie w uczelni o charakterze i urządzeniach "szkołniczo-handlowej".

3/ "Szkołniczo-handlowej" domaga się impetywnie młodzież; swoje prośby względnie skargi uzasadnia ona w ten sposób: do Wiednia jechać niema po co, do Niemiec trudno, do Belgii, Francji, Anglii czy Szwajcarii - wobec stosunków walutowych - nie można. -

4/ "Szkołniczo-handlowa" jest jak każda szkoła ogólnym prądem pracy naukowej; we "Szkołniczo-handlowej" mogą być z powodzeniem naukowemu badane praktyczne zagadnienia z zakresu nauk i umiejętności handlowych i pokrewnych, a to dzięki środkom, stosunkom swobody i emulacji naukowej, kulturze danych naukowych. Polska "Szkołniczo-handlowa" będzie, wręcz specjalnie kultywowała te kierunki nauki, które się harmonizują z charakterem kultury i celami narodowymi. -

Aby tym, przez możliwe pelącym potrzebom uczynić zadanie, powołano się w Krakowie Komitet Organizacyjny "Szkołniczo-handlowej", którego celem jest powołanie do życia "Szkołniczo-handl.", w jawnym 1920 r. Za założeniem "Szkołniczo-handl." w Krakowie w pewnej styczności z Akademią Handlową przemawiają bowiem następujące powo-

- 1/ z punktu widzenia przemysłu wielkiego: bliskość naturalnych bogactw kraju,
- 2/ z punktu widzenia przemysłu małego i średniego: bliskość wielkich przemysłów dostarczających materiałów podstawowych dla przemysłu średniego i małego,
- 3/ z punktu widzenia eksportu: a/ dawne stosunki handlowe z innymi dawnymi prowincjami a obecnie z państwami Austro-Węgier, b/ stosunki handlowe Krakowa z dawnymi sąsiadami dawnych Austro-Węgier, c/ dobra sieć kolejowa, d/ położenie nad Wisłą.
- 4/ z punktu widzenia frekwencji: a/ zorganizowanie i uzupełnienie od szeregu lat szkoły i kursy, mogące dostarczyć notychniost z chwilą otwarcia powyższego

zakładu, odpowiedniej ilości osób, odpowiednio przygotowanych i ukwalifikowanych do wstępu do zakładu (w b.r. 1919/20 cztery kursy abiturjentów, dwa kursy absolwentek, oraz absolwenci wyższej szkoły handlowej) z których obecnie zgłosiło przeszło 200-stu zamiar uczęszczania do Wszechnicy Handlowej, b/. zastępy dawnych absolwentów powyższych kursów;

5/. z punktu widzenia ciągłości z dotychczasowymi uczelniami: dotychczasowe kursy abiturjentów i absolwentek krakowskiej Akademii Handlowej, jako przyjmujące wyłącznie młodzież z egzaminem dojrzałości szkół średnich, a więc o najwyższym przygotowaniu i jako mające system egzaminowania kolokwialny, były przedstawiane oficjalnie przez byłe ministerstwo swiasty we Wiedniu jako równoważnik zagranicznych uniwersytetów handlowych. Ponieważ kursy te są faktycznie pierwszym rokiem projektowanej Wszechnicy Handlowej, przeto naturalna ewolucja czyni pożądaną rozbudowę szkolnictwa handlowego i najwyższą jego nadbudowę w pełnej łączności z temi kursami;

6/. z punktu widzenia kosztów: możność świadczeń ze strony Kuratorji krakowskiej Akademii Handlowej (gmach, opał, światło, laboratorja, środki pomocnicze itd/.

Gotowość tychże świadczeń uchwaliła Kuratorja Akademii Handlowej na posiedzeniu z 8.5.1920.

Wszechnica Handlowa w Krakowie obejmować ma 4 sekcje: I. komercjalno-financeową; II. przenysłowo-eksportową; III. konsularną; IV. kształcenia nauczycieli szkół handlowych.

Przewidywany spis wykładów dołącza się do niniejszego risma.

b/. Wszechnica Handlowa w Krakowie.

Spis wykładów na lata naukowe 1920/21 i 1921/22.

Przedmioty ekonomiczne:

1. Gospodarstwa społeczne	8. Statystyka
2. Polityka handlowa i przemysłowa	9. Seminarjum z polityki ekonomicznej
3. Polityka komunikacyjna	10. Historia handlu i przemysłu.
4. Polityka agrarna	
5. Polityka walutowa i kredytowa	
6. Polityka społeczna	
7. Skarbowosc	

Przedmioty Komercyjne:

11. Rachunki kupieckie
12. Korespondencja i nauka o dokumentach handlowych
13. Zasady księgowosci
14. Nauka o przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych (ustroj i administracja)
15. Nauka o handlu międzynarodowym (organizacja i technika handlu towarowego)
16. Nauka o komunikacjach, taryfach i ubezpieczeniach przewozowych
17. Zakładanie, kontrola i rewizja ksiąg handlowych. Organizacja biura.
18. Księgowosc fabryczna i górnicza; księgowosc spółek zarobkowych
19. Księgowosc zakładów kredytowych (banków, kas oszcz. i stowarzyszen) i zakładów assekuracyjnych
20. Nauka o bilansach przedsiębiorstw zarobkowych
21. Arbitraż bankowy i towarowy
22. Organizacja i rachunkowosc kooperatyw
23. Nowoczesny ustroj kredytowy i płatniczy (organizacja i działalnosc bankow i giełd)
24. Finansowanie przedsiębiorstw
25. Arytmetyka polityczna
26. Seminarjum komercyjne.

Przedmioty prawne:

27. Prawo cywilne	29. Prawo komunikacyjne
28. Prawo handlowe	30. Prawo ochronne (patenty, wzory i marki)
28 a. Prawo assekuracyjne	

31. Prawo wekslowe i czekowe
32. Prawo przemysłowe
33. Prawo procesowe cywilne (encyklopedja)
34. Prawo polityczne i administracyjne
35. Prawo narodów
36. Regulaminy konsularne
37. Urządzenia polityczne za granicą
38. Konserwatorjum prawnicze.

Przedmioty towaroznawcze (technologiczne):

39. Towaroznawstwo ogólne
40. Inicjatywa produkcji przemysłowej w Polsce
41. Eksportowe gałęzie przemysłu w Polsce
42. Towaroznawstwo produktów eksportowych Polski
43. Wybrane działy z zakresu towaroznawstwa szczegółowego i porównawczego
44. Urządzenia mechaniczne w przemyśle
45. Ćwiczenia z towaroznawstwa ogólnego
46. Seminarjum i pracownia z zakresu inicjatywy produkcji przemysłowej
47. Seminarjum i pracownia z zakresu towaroznawstwa produktów eksportowych Polski
48. Seminarjum i pracownia z zakresu towaroznawstwa porównawczego i szczegółowego

Geografia:

49. Geografia gospodarcza
50. Porównawcze studjum portów
51. Preseminarjum geograficzne
52. Seminarjum geograficzne

Języki:

53. Angielski
54. Francuski
55. Niemiecki i korespondencja
56. Rosyjski

Inne:

- 57. Pedagogika i seminarjum pedagogiczne
- 58. Dydaktyka a/ przedmiotów komercyjnych
b/ towaroznawstwo i chemji
c/ geografji
d/ stenografji w razie potrzeby
- 59. Wybrane działy z nauk przyrodniczych 1/
- 60. a/ Hygienu, b/ z uwzględnieniem higieny kolonialnej
- 61. Stenografja.

1/ Wykład ewentualny dla kandydatów na nauczycieli geografji gospodarczej, towaroznawstwa i chemji.

Dnia 11. lipca udała się delegacja uratorji Akademji Handlowej złożona z prezesa, prez. niestaj. ... Federowicza oraz pp. T. Epstein, Dr. ... Niecia, A. Blumenfelda i Jyr. J. ... mienberga na audjencję do bawiącego chwilowo w Warszawie ministra Padeusza Łowiszanskiego. Pan minister oświadczył na przeniesienie pp. Federowicza i Dr. Niecia, że tut. zakładem i sprawą wszechniocy handlowej żywo się interesuje - wniesione podania przeczytał - ale nad zasadniczem załatwieniem, z referentami jeszcze nie konferował. Minister pragnąłby, aby nowy ten zakład wyższy stanął na wysokości zadania i z tego powodu chciałby przede wszystkim usunąć z przebudowanego budynku Akademji Handl. szkoły dwuklasowe i stworzyć z nich osobny zakład naukowy, dla którego lokal znajdzie rząd w porozumieniu z prez. niestaj. - w dalszym ciągu musiałby dotyczący kurs abiturjentów wejść jako pierwszy rok w zakres projektowanej wszechniocy, czyli właściwej Akademji Handlowej - wreszcie musiałoby ministerstwo mieć pewność, że Kraków zdobędzie się na dostateczną ilość potrzebnych profesorów. Zapewniając o swej życzliwości dla tut. zakładu, pożegnał p. minister delegację, która też stosownie do wyrażonych powyżej życzeń wysłała do ministerstwa nowy uzupełniony w szczegółach memoriał.

III.

1. Akademia Handlowa: do klasy I. zgłosiło się z ukończoną szkołą wydziałową uczniów 53 i uczenie 51 (Z tych reprobowano przy egzaminie wstępnym 9 uczniów i 5 uczenie) - ponadto przyjęto 43 uczniów i 10 uczenie z ukończoną 4 klasą szkoły średniej i 10 repetentów, razem 153. W t.r. udzielano w zakł. nadobowiązk. nauki j. angielskiego.

2. Szkoły dwuklasowe: do klasy I. przyjęto repet. 3, na podstawie egz. wstępnego uczniów 4, z ukończoną szkołą wydziałową, w tym 3 kl. gimn. 63, razem 70.

Męska szkoła dwukl.: do kl. I. przyjęto 4 repetentki, oraz 1 z ukończoną szkołą wydziałową nowych uczenie 199., razem 203. Nauki towaroznawstwa udzielano w tym roku szk. jako przedmiotu obowiązkowego.

3. Do kursa abiturjentów zgłosiło się 348 słuchaczy, skutkiem czego otwarto 4 oddziały równorzędne. Przyjęte słuchacze na kurs absolwentek w liczbie 96 podzieleno na 2 oddziały.

4. Uzupełniająca szkoła handlowa liczyła razem 61. uczniów, w tem 35 z Kongregacji Kmieckiej.

5. Kursy wieczorne: a/ kurs wiecz. dla dorosłych liczył 38 uczestników i trwał od 1/10 1919 do 31/3 1920. Wykładali prof. Korbel stenografię (2 godz. tyg.) prof. Seredyński księgowość (4 godz. tyg.) prof. Lisako- wiecz rachunki (4 godz. tyg.) i prof. Dr. Żarna naukę o handlu (2 godz. tyg.) i korespondencję 2 godz. tyg.

b/. trzyniesięcym kursów wieczornych dla oficerów odbyło się w r. s. 1919/20 trzy, t. j. V. od 1/10 - 31/12 1919, VI. od 1/1 - 31/3 1920, VII. od 1/4 - 30/6 1920. Wykładali prof. Dr. Żabiński i Seredyński na kursie V. i VI., na kursie VII. Dr. Żabiński, H. Lang i Dr. Szeliński.

6/. VII. kurs handlowy dla inwalidów odbył się w czasie od 1/10 1919 do 12/6 1920. Uczestników wpisanych było 21, wystąpiło 11, egz. końcowy złożyło 10. Nauki udzielał: p. Pacuła nauki o handlu i wekslach (2g. tyg.) p. Urba-

nowicz rachunki kupieckie (4 g.tyg.) p.Gieralt księgo= wosc (6 g.tyg.) i geogr. (2 g.tyg.), p.Łoch-lica kores= pondencję handlową (4 g.tyg.) i stenografię (1 g.tyg.) p.Zauchs stylistykę polską (2 g.tyg.) i p.Łrozdź towaroznawstwo (1 g.tyg.) razem ty, odniono 24 godzin nauki.

7. Do egzaminów prywatnych, które odbywaj. si. w tut. zakładzie z księgowosci, korespondencji, nauki o handlu i wekslach, towaroznawstwa i stenografji, zgłosilo się w r.s. 1919/20, razem osob 476, - z tego przed konisją w Krakowie osob 320, przed kon. w Nowym Sączu w styczniu 1920 osob 22, (prof. Dr. Lulek i Passakas) w zeszowie w lutym 1920 (prof. Łkalski i Dr. Łabinski) osob 43; w Sanborze w lutym 1920 (prof. Dr. Łabinski i Łorecynski) osob 35; w Jasle w czerwcu 1920 (prof. Dr. Łabinski i Passakas) osob 32; w czerwcu 1920 w zeszowie (prof. Dr. Lulek i Dr. Łabinski) osob 24.

Czesne wynosilo półrocznie w A.W. za I. półr. 30 K; za II. półr. 100 L; w Akad. Żensk. 250 K i 500 K; w DCH Żansk. 180 K. i 350 K; w DSI męsk. 80 K i 100 K; na kursach abit. 250 K i 600 K; w DCH 20 K; na kursach wieczornych 300 K; na ofic. 200 K, 450 K.-

- IV. -

Na odezwę Rady Obrony Państwa w lipcu 1920 wezwał dyrektor uczniów tut. zakładu na dzien 10/7 i w te do nich przemowil sio na:

"Dnia 7. lipca 1920 r. zgłosilo si. do mnie kilkana= stu uczniów z prosbą o pozwolenie na zwolnienie wiecu, na ktorymby młodzi ci chcieli porzucic uczenie co do swego zachowania się wobec odezwę Rady Obrony Państwa do na= rodu. Jznając w zupełnosci chwalebny zamiar tutejszych uczniów, dobrą ich wolę i gorącą miłosc ojczyzny, musiałem

jednak zwrócić ich uwagę na fakt, że tutejszy zakład mimo szumnego tytułu "Akademii" nie jest szkołą wyższą jak np. Akademia górnicza lub Akademia sztuk pięknych, nie mówiąc już o wszechznanej Jagiellońskiej, lecz szkołą środową typu szkoły średniej, która greszą tytuł Akademii straci i tak w najbliższej przyszłości, rząd bowiem przynajmniej ten tylko uczelnia, przynajmniej młodzień na podstawie patentu dojrzałości. Natomiast nie widziałem żadnej przeszkody w zwołaniu wszystkich uczniów do zakładu na sobotę 10. licea na 11 godzin rano, aby im jako swych wychowankom przedstawić z jednej strony obowiązki obywatelskie, jakie na nich ciąży, a drugiej uchronić ich od fałszywych wniosków, które do młodego, niekrytycznego umysłu bardzo łatwo z różnych stron przychwylić się mogą.

Otoż, kochani moi, musicie najpierw zrozumieć, że ani swymi wiekami (boćle prawie wszyscy jeszcze małoletni) ani swymi studjami, nie możecie się równać z ludźmi dojrzałymi, ze słuchaczami szkół wyższych t. j. uniwersytetów, musicie zatem uważać na siebie, o ile koniecznie chodziłoby o jakieś porównanie, ze młodzieżą stojącą na równi z uczniami wyższych klas gimnazjalnych. Nie możemy zatem jak słuchacza Uniwersytetu ani odbywać wieców, ani uchwały, ani rezolucji, ani gromadzić się od władz przełożonych takich czy owakich obietnic, ulg, zmian przepisów i t. p., bo toby było błędem, toby dowodziło, że nie patrzymy na świat i stosunki obecne trzeźwo i rozsądnie, lecz byłoby dowodem, żeśmy nieprzytomni, roznerwowani, chorzy na naszą wielkość. Nie uzurpowanie sobie jakiegos tytułu wyższego zaszczyt przynosi, lecz spełnianie obowiązku ten gdzie nas Bóg, nasza praca przy przypadek postawi. . . organizm nasz należyście złożony, powinno każde każde funkcjonować w tym kierunku i w taki sposób, do którego go mistrz powołał, gdyby bowiem koleżeczka zaczęła, każde po swojemu, wedle swego widzimisię lub na zesłodzone dechawy "co wolno drugiemu to wolno i mnie" postępować, nastąpiłaby momentalnie katastrofa, a tej przecie tu zgrozliwszy się, nie pragniemy, lecz przeciwnie, nie burzyć lecz tworzyć, nie osłabiać, lecz wzmacniać, nie przeszkadzać

dzać, lecz pomagać i sobie wzajemnie i państwu pragniemy. Niech więc każdy z nas pracuje i poświęca się wedle swego stanu i wieku, na sposób sobie właściwy i przystojny, godziwy i poważny, dla wielkiej idei, dla uczciwej, rozumnej zasady, dla spełnienia swego obowiązku, nie dla zewnętrznego pokłasku czy błyskotliwej chwasty, w imię miłości Ojczyzny i bliźniego swego bez względu na to, co robi drugi, bez gniewu czy nienawисти względem tych, którzy inaczej, niż my dzisiaj, swe obowiązki i późniejsze szczęście rozumieli. Nie mam wcale zamiaru odsunięcia was od pracy i poświęcenia się dla Ojczyzny, przeciwnie i zawsze i dziś chciałbym z was uczynić prawdziwych ofiarnych obywateli swego własnego, niepodległego państwa, lecz chciałbym was uchronić, o ile to w mej mocy, od każdego fałszywego kroku, od iluzji szkodliwych, chciałbym was postawić na właściwej drodze, po której najtętniej i sobie i Ojczyźnie pożytek przynieść możecie, na drodze, która wiedzie wprost do celu bez zbaczania na manowce, na których raz się zgubiwszy można i siły swe stracić i celu tej ofiary nie osiągnąć.

Zleby było w Ojczyźnie, gdyby tylko starsi wiekiem poczuwać się mieli do obowiązku służenia dobrej sprawie. I młodzież i dzieci nawet są zawsze powołani do tej służby, bo wszyscy od kolebki do grobu jesteśmy na ordynansach Boga i Ojczyzny. Ciesz się więc, że nauki w naszej szkole wam udzielane nie noszą, na narkę, ciesz się, że i uczniowie, szkoły nie wskrosz praktycznej nie zatracili ideałów, nie ugrzęźli w materializmie, ale chciałbym, byście w swe porwy młodzieńcze i szczytne wnieśli, choć trochę zmysłu praktycznego rozliczenia i trzeźwego patrzenia na rzeczywistość i jego potrzeby. Ciesz się i podnosząc z uznaniem wasz zarękat, waszą gorącą chęć służenia Ojczyźnie, wasz pionierski patriotyzm, ale pamiętajcie, że o was decydować mogą teraz tylko rodzice i ich wola, od nich musicie uzyskać pozwolenie i to

na nieście, jak tego domagają się ogłoszone już przepi-
sy wykonawcze. Skoro pozwolenie to uzyskacie, nie nie
będzie stać na przeszkodzie, byście po myśli słów odezwy
Naczelnika Państwa zgłosili się dobrowolnie jako ochot-
nicy w szeregi wojska naszego, stórownie do swego wie-
ku i stanu zdrowia do służby z bronią w ręk, do służby
w szpitalu, do służby lokalnej. I owszem im więcej was
będzie w tej czy innej formacji, ten i was będzie razniej
ten chwale dla szkoły. Szkoła polska może dzieciom
polskim, idącym walczyć w obronie Ojczyzny tylko bło-
gosławić, tylko życzyć, by waszym znojem i krwią waszą
stał się silny mur, o który daremnie obijac się będą roz-
hukane fale zastępów wroga. Ale szkoła polska musi
was orłotom z pod Wawelu na sercu położyć rzyngraf
istnie polski, znak wskazujący was drogę i chroniący od
zwytpienia i nieszczęścia, rzyngraf "miłości". Chcecie
iść w boj - idźcie !, ale nie z nienawiści do wroga,
lecz z miłości dla Ojczyzny, bróńcie Jej granic, twor-
cie epokę, na której stanie, niezdobyty, wolności Jej
grodz, ale i w tej walce widzcie we wrogu człowieka,
chwilowo omanionego, zdziwionego, którzy przecież kie-
dys przejrzy, otrzeźwi się i uczuje żal i skruchę.

Idźcie poświęcić się dla Ojczyzny, która was przez
usta Rady i Wódzę Naczelnego wyzywa, idźcie spełnić
swoj obowiązek, ale nie oglądajcie się wstecz, nie lic-
cie ilu was poszło, ilu zostało, bo, kto w drodze ku go-
rze, w tył spogląda, ten w przepaść runąć może i do
szczytu nie dojdzie. Wty wzrok wasz wpijcie w cel uko-
chany i idźcie naprzód, wytwórzcie prąd tak silny, tak
rwący, którego siłę nikt i nic oprzec się nie zdoła
i wierźcie, że strumieniem tym waszej silnej woli, wg-
szego czyną porwiecie za sobą i tych co się wahają,
i tych co nie przejrżeli jeszcze i tych, których wzrok
chwilowo w inną zwrócony stronę. Jak strumień do po-
rza dążący, nie zważa na łaki i gaje, na miasta i gory,
nie ulega pokusom nadbrzeżnym, nie przeraza się wido-
kiem przeszkod, lecz przejdzie sobie wymusza, tak dążcie

i wy wiron szlachetnych porywów uniesieni, wciąż na-
przód, nając przed oczyma duszy cel jeden - zwycięstwo!

I przekonacie się stanawszy u szczytu, żeście wszyscy
doszli, że wszystkich dziś jeszcze może niezdecydowa-
nych porwał wasz przykład, porwała wasza ogromna mi-
łość Ojczyzny, wasze poświęcenie bez domieszki jadu
nienawisci, żalu czy gniewu. Ojczyzna wolna i szczę-
śliwa błogosławić was będzie, boście najdroższem, co
człowiek dać może - swem życiem, swą siłą, swym ogniem
zapału, swą miłości Jej służyli, Jej dom budowali, bos-
cie w chwili poświęcenia się w chwili spełniania ofia-
ry byli czysti, nie skolani żłą myślą, złem słowem.

Takimi będąc zwycięzcy musicie, bo choć noc szata-
na czysani zbyt wielką, większą jednak zawsze i w kon-
cu zwycięska jest tylko noc Boga, Boga miłości, Bo-
ga sprawiedliwego, ale i najdobrotliwszego.

Spierającym na wezwanie Ojczyzny, uczniom szkoła da,
co dać może, uwzględni ich ofiarnosc i trudy, ułatwi
ukończenie studjów, ale w jakiej mierze i w jaki spo-
sob, to nie my rozstrzygniemy lecz nasza władza prze-
łożona Ministerstwo Oświecenia. Możecie być tylko
przekonani, że dyrekcja i grono profesorów ze swej
strony dołożą wszelkich staran, by was umożliwić ukoń-
czenie, czy dalsze prowadzenie studjów z chwilą, gdy
pokój zawarty zwolni was ze zwycięskich szeregów.

Nie sądźcie jednak, że za dzisiejszą ofiarnosc, że go-
towosc spełnienia obowiązku wobec Ojczyzny z bronią
w rękę, otrzymanie patentu i świadectwa bez pracy, bez
studjów. Zastanówcie się tylko nad tem, czy to możli-
we, czy szkoła mająca dostarczać społeczeństwu nale-
życie i sumiennie wykształconych fachowo pracowni-
ków, stwierdzić mogła z lekkim sumieniem, że służąc
cy w szeregu uczeń umie to wszystko, czego tutaj miał
się nauczyć, bez nauki, bez pracy, bez poznania przed-
miotu. Czem byłoby takie świadectwo, jak nie lichym
tylko swistkiem papieru. Tego chyba sami nie chce-
cie, bo rozumiecie, że i do walki o byt w zycia co-

dziennem, potrzebne są i narzędzia pracy, i zapasy i potrzebna znajomość zawodu, nie tylko zapas i zasługa. Wy ofiarujecie Ojczyźnie niesiąc swego życia, czy rok, bezinteresownie, bez domagania się zapłaty, bez stawiania innych jakichkolwiek warunków, bo inaczej nie byłoby to ofiarą, bohaterstwem, lecz prostym handlem. I o spełnionej ofierze wrócić do innej służby, do pracy przedewszystkiem szkolnej, by i w tej służbie stać się prawdziwymi rycerzami bez skazy, by wyponować później Ojczyźnie, coście Jej teraz dobrowolnie ofiarowali. Ojczyzna wam się z pewnością odwdzięczy, ale bądźcie szlachetnymi, nie stawiajcie warunków ni dziś, ni jutro, boście przecie nie najmici, lecz wolni rycerze. A gdyby nawet i wedle dzisiejszego czy późniejszego waszego przekonania nie spotkała was taka nagroda, jakiejbyście chcieli, to zastanówcie się, czy wy dziś dla nagrody i zysku życie i trudy niesiecie jej w dani? Takimi materialistami młodzież nigdy nie była i nie będzie. Wasz zapas nie jest sztuczny, wasza ofiarność nie jest wyrachowaniem, wasze poświęcenie nie jest żywiołowym wybuchem nagromadzonej w sercach waszych miłości Ojczyzny, was powinna stać na królewski dół dla tej ukochanej matki dziś w potrzebie będącej, bo tylko takie brylanty mogą zdobić tej naszej najjaśniejszej Rzeczypospolitej koronę, brylanty nie płacone, nie kupione, lecz gorącym sercem u stop jej tronu w bezgranicznej miłości złożone. Jedną jednak ofiarą na ołtarzu poświęcenia złożoną, nie, zginie. Sprawiedliwość Boga nagrodę wynierzy i dziś i jutro, jak ją wynierzyła młodzieńkiemu Dawidowi, za walkę z Goliatem, jak ją wynierzyła, tym, którzy niedawno za własną i ucieniężonych narodów wolność krew przelewali, byle tylko w sercu walczącego była czysta i niepokalana miłość sprawy, miłość Ojczyzny.

Wierzcie i ufajcie, z pomocą Bożą wróćcie wszyscy zdrowi do szkoły. On swym, aniżon każde, was pilnować, by idąc drogą poświęceń żaden kamień nie uraził no-

gi. Spełnijcie to, do czego was uczucia dziś skłaniają, co jest waszym obowiązkiem, resztę zostawcie Bogu i nam was szczerze kochających.

Oby Bóg dał, byście jaknajrychlej oliwną różdżką pokoju w zwycięskich dzierząc dłoniach, wypełnili znowu sale szkoły, która jak matka wam dziś błogosławi i o wasz szczęśliwy powrót Boga i Królowę Polski zawsze błagać będzie.

Spieszącym ucieleśnić słowa pieśni narodowej "Nie damy ziemi skąd nasz rod" - spieszącym złożyć czynem dowód, że Polska nie zginęła i nigdy nie zginie C z e s c !". -

Jako ochotnicy wstąpili do służby wojskowej uczniowie IV-go kursu Akademii: 1. Biak Eugeneusz, 2. Biera Kazimierz, 3. Brenner Maurycy, 4. Bryndza Zygor, 5. Fluss Stanisław, 6. Hirsch Samuel, 7. Issler Herz, 8. Karnanski Stefan, 9. Kawalec Andrzej, 10. Korta Ernest, 11. Kulikowski Tadeusz, 12. Kwasiński Tadeusz, 13. Mildner Zygmunt, 14. Mroczkowski Józef, 15. Piwowarczyk Stefan, 16. Popczyński Mieczysław, 17. Rodzinski Ludwik, 18. Rosenberg Jerek, 19. Schwarz Samuel, 20. Tkalski Tadeusz, 21. Tojger Izak, 22. Wojcik Stanisław, 23. Zajaczkowski Ludwik, 24. Załuski Leon, 25. Zuk Władysław; uczniowie III kursu: 26. Cygan Ludwik, 27. Dziedzić Kazimierz, 28. Fausek Alojzy, 29. Kukielke Michał, 30. Kusek Jan, 31. Lodi Bolesław, 32. Masłowski Stanisław, 33. Mikołajewski Włodzimierz, 34. Ogonowski Wład, 35. Pałasinski Stanisław, 36. Pietsch Karol, 37. Renner Jan, 38. Silbiger Abraham, 39. Silberstein Mordke, 40. Sojecki Julian, 41. Stawicki Edward, 42. Tetzstein Mieczysław, 43. Wójkowski Jan, 44. Wozniak Adam, 45. Zawilinski Mieczysław, 46. Zielinski Kazimierz; uczniowie II kursu: 47. Ablewicz Władysław, 48. Alberti Adam, 49. Bornstein Izak, 50. Czekanik Edward, 51. Dąbrowski Józef, 52. Dziadosz

Franciszek, 53. Lynowski Witold, 54. Ficek Tadeusz,
55. Froncke Ferdynand, 56. Głuszynski Jan, 57. Gole-
biowski Władysław, 58. Hamburger Bronisław, 59. Hirsch
Saul, 60. Kottis Henryk, 61. Kowalski Szczepan, 62. Ko-
zinski Tadeusz, 63. Krieger Zygmunt, 64. Mucharczyk
Franciszek, 65. Krozek Karol, 66. Ohli Alfred, 67. Pa-
luch Józef, 68. Romat Julian, 69. Schlang Dawid,
70. Sołek Włodzisław, 71. Sznurowski Karol, 72. ...oj-
dyłko Stanisław, 73. Wojnar Stefan, 74. Wolakiewicz
Stanisław; uczniowie 2. klasy szkoły dwuklasowej:
75. Albiński Józef, 76. Buksa Józef, 77. Pijał Jan,
78. Gałazka Stanisław, 79. Klinek Jan, 80. Kłos Sta-
niśław, 81. Korek Marjan, 82. Krzyszton Jan, 83. Ku-
rek Franciszek, 84. Lepiarski Marjan, 85. Lysek Ste-
fan, 86. Mielnicki Karol, 87. Nowak Józef, 88. Prako-
powicz Ferdynand, 89. Wojkowski Jan, 90. Siabonski
Marceli, 91. Szot Alfred, 92. Szybowski Marjan,
93. Wenda Tadeusz, 94. Wojnarowski Józef, 95. Wojton
Adam, 96. Zaczekiewicz Józef;

Ponadto świeżo wpisani uczniowie I. kursu Akademji:
97. Pytnar Włodzisław, 98. Kędzierski Włodzisław,
99. Kolber Tadeusz, 100. Lipnicki Władysław, 101. Na-
wałany Michał, 102. Owsianka Józef, 103. Parafinski
Józef, 103. Postolski Jan, 104. Rembiszewski Władysław,
105. Skwirczynski Włodzisław, 106. Tochowiec Władysław,
107. Wardynski Józef; 108. Augustynski Stanisław,
109. Bugajski Józef, 110. Cholewa Wilhelm, 111. Gogiela
Bronisław, 112. Huppert Samuel, 113. Kalik Stanisław,
114. Kisiał Jan, 115. Komorek Tadeusz, 116. Kosturkie-
wicz Czesław, 117. Kotapski Stefan, 118. Langer Sta-
niśław, 119. Nowakowski Wacław, 119. Pytlarz Edward,
120. Sieradzki Majlech, 121. Stachura Władysław,
122. Wolnik Jan; uczniowie 1. klasy dwuklasowej szkoły:
123. Barta Stanisław, 124. Cisowski Józef, 125. Haraje-
wicz Tadeusz, 126. Herbert Czesław, 127. Knych Stani-
sław, 128. Kora Lucjan, 129. Kozłowski Kazimierz,
130. Kuliszewicz Szczepan, 131. Misiak Kazimierz,

132. Serafin Władysław, 133. Crocka Czesław, 134. Węgrzyn Henryk.-

Wspomnienie pośmiertne.

W ciągu roku szkolnego 1919/20 zmarli: Rudolf Klostermayer i Władysław Hahn, słuchacze kursu abiturjentów; nabożeństwo żałobne odprawiono dn. 5/2., Michał Halepa, oraz w czasie wakacji Franzke Ferdynand, uczniowie I. kursu Akademii Handlowej.

Dnia 26/11 1919 zmarł po długich cierpieniach s.p. Feliks Turowski, b. słuchacz tut. kursu abiturjentów, następnie długoletni nauczyciel zakładu.

W nabożeństwie żałobnem odprawionem dnia 4/12 wzięli udział profesorowie, uczniowie i uczennice zakładu.-

R.i.p.

Wykaz podręczników na r.s. 1920/21 a/. dla Akademii handlowej: kurs I.

Próchnicki, Wzory poezji i prozy. A. Tuma, Niemiecka czytanka dla szkół handlowych, Budziejowice. Dr. Jahner, Deutsche Grammatik. Dr. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego, tom I. A. Sujkowski, Geografia ekonomiczna, tom I. Dr. Weigt, Geografia gospodarcza ziem polskich. Dr. Mayr-Dr. Weigt, Historia handlu, tom I. Kranz, Algebra i arytmetyka, Pawłowski, Podręcznik rachunków kupieckich dla wyższych szkół handlowych. Słobicki, Wiadomości z fizyki. Kistryn, Nauka o handlu i wekslach, Christof-Passendorfer, Zasadnicze pojęcia z zakresu prac kantorowych. Korbel, Stenografia, wyd. 2.

Kurs II.

Dzieła pisarzy polskich. Dr. Mayr, Deutsches Lesebuch. Dr. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego, tom II. A. Sujkowski, Geografia j.w., tom II. Dr. Weigt, Geografia j.w., Dr. Mayr-Dr. Weigt, Historia handlu, tom II. Kostecki, Arytmetyka i algebra dla klas wyższych. Kranz, Logarytmy. Pawłowski, Podręcznik do nauki rachunków j.w., tom II. Kistryn, Nauka o handlu j.w. Góra, Buchalterja, tom I. Korbel, Stenografia, wyd. 2. Kistryn, Polska korespondencja handlowa.

Kurs III.

Dzieła pisarzy polskich. Dr. Mayr, Deutsches Lesebuch. Dr. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego, tom III. Rey, La France industrielle et litteraire. Glauser, Cours elementaire de correspondance. Pawłowski, Zasady arytmetyki politycznej. Pawłowski, Rachunki kupieckie, tom III. Sujkowski i Dr. Weigt, Geografia j.w. Zakrzewski, Historia, tom III. Dr. Bolland-Duchowicz, Chemja organiczna. Dr. Bolland, Towaroznawstwo, wyd. 2. Kistryn, korespondencja, j.w. Góra, Buchalterja, tom II. Dr. Lulek-Dr. Szabinski, Zarys nauki o wekslach.

Kurs IV.

Chrzanowski, Historia literatury niepodległej Polski z wypisami. Dzieła poetów niemieckich w wydaniu T.K.S.W. Piedler, Lehrbuch der Handelskorrespondenz. Dr. Węckowski, Rey, Glauser, jak w III. Dr. Weigt-A. Sujkowski, j.w. Zakrzewski, j.w. Pawłowski, Zasady arytmetyki politycznej. Pawłowski, Rachunki kupieckie, tom IV. Dr. Bolland, Towaroznawstwo, wyd. 2. Kistryn, korespondencja, j.w. Góra, Buchalterja, tom III. Rosenblatt-Wroblewski, Kodeks handlowy. Petyniak-Sanecki, Zasady ekonomji społecznej.

b/. dla szkół dwuklasowych.

Klasa I.

(Oddział męski) Czubek-Zawiliński, Wypisy dla klasy IV. (Oddział żeński) Prochnicki-Wojciechowski, Wypisy dla klasy V. Tuma, Niemiecka czytanka jak w Akademii handlowej. Dr. Romer, Mała geografia handlowa. Dr. Weigt, Geografia gospodarcza ziem polskich. Pawłowski, Rachunki kupieckie, tom I. Dr. Bolland, Towaroznawstwo wyd. 2. Kistrzyn, Nauka o handlu i wekslach, Kistrzyn, Polska korespondencja handlowa. Christof-Passenderfer, Zasadnicze wiadomości z zakresu prac kantorowych. W. Skalski, Podręcznik księgowości pojedynczej. Góra, Zarys buchalterji dla szkół dwuklasowych, tom I. Korbel, Stenografia, wyd. 2.

Klasa II.

Dzieła poetów polskich (wyd. Westa). Tuma, j.w. Dr. Romer i Dr. Weigt, j.w. Pawłowski, Rachunki kupieckie, tom III. Dr. Bolland, j.w. Kistrzyn, j.w. Góra, Zarys buchalterji dla szkół dwuklasowych, tom II. W. Skalski, Buchalterja podwójna, Korbel j.w.

c/. na kursach abiturjentów, absolwentek i t.p. niema przepisanych podręczników, pp. profesorowie polecają jednak słuchaczom do przestudjowania różne podręczniki względnie dzieła naukowe.

Spis imienny uczniów i uczenie

względnie słuchaczy i słuchaczek do Akademii i połączonych z nią szkół i kursów w r.s. 1919/1920 wpisanych.

(Nazwiska tych, którzy w ciągu r.s. z zakładu wystąpi-

li, są ujęte w nawias z dodaniem daty oznaczającej dzień wystąpienia. Litera W oznacza, że dotyczący pełni służbę wojskową.-)

I. Akademia handlowa.

Kurs I.a.

1. Ablewicz, 2. Bornstein, 3. (Chabior 30.1.) 4. Czekanik, 5. Dąbrowski, 6. Dziadon, 7. Fronzke, 8. Grailich, 9. Go=biowski, 10. Hamburger, 11. Hirsch, 12. (Jordan 14.12), 13. Milinski, 14. Mossaka, 15. Mosnyra, 16. Kowalski, 17. Kozinski, 18. Krieger, 19. Irozek, 20. (Müller 4.2.), 22. (Nestel 8.10.), 23. Kówak, 24. Ohli, 25. Opidowicz, 26. Pięta, 27. Piszczek, 28. Schlang, 29. Schwinger, 30. Sierpowski, 31. Sołek, 32. Tarkowski, 33. (Wardynski 26.3.), 34. (Weber 26.11.), 35. Wojdyła, 36. Prywaty=sci: 37. Faber, 38. Führer, 39. Kapias, 40. Ulreich.

Kurs I.b.

1. Alberti, 2. Apsel, 3. Baral 25.12), 4. Baran, 5. Beckmann C. Beigel, 7. Blindmann, 8. (Buksa 10.12), 9. Buława, 10. Ciepiela, 11. (Cukiernann, 12.7.10.), 12. Cwiertnia, 13. Dattner, 14. Diament, 15. (Dziarkowski 30.1.), 16. (Fallek 7.10.), 17. Ficek, 18. Finster, 19. (Folga /), 20. Glenowski, 21. Głuszyński, 22. Goldstein 12/4.), 23. Grabacki, 24. (Ha=ber 1.4.), 25. Hauser, 26. Herzog, 27. Hyla, 28. (Intrater 25.2.) 29. (Kaczor 27.10.), 30. (Kandeler 14.12.), 31. Kani=kuła, 32. Kaufmann 7.10.), 33. Klappholz, 34. Kleinhändler, 35. Kötflis, 36. Kowalski, 37. (Kozłowski 14.1.), 38. (Kuba=nek 4.12.), 39. Kucharczyk, 40. Lust, 41. (Moderek 7.10.), 42. (Malepa 14.1.), 43. Owsianka, 44. Paluch, 45. Raab, 46. Ramat, 47. Rittermann, 48. (Rokosz 15.1.) 49. (Rosen=baum 14.1.), 50. Salomon, 51. (Seelenfreund 15.3.), 52. (Schenker 15.11.), 53. Silbiger, 54. Sznurowski, 55. Wojnar, 56. Wolakiewicz, Prywatysci: 57. Frączek, 58. Podgórski, 59. Redel.

Kurs I.c.

1. Balcerówna, 2. Batkówna, 3. (Burtanówna 1.3.), 4. Bursten-
binder, 5. Chrapkiewiczówna, 6. Czajówna, 7. (Doralówna 8.10.)
8. Ehrlichówna, 9. Flakówna, 10. Gaskówna, 11. (Eismanówna
4.1.), 12. Grzędzielska, 13. (Haberówna Regina 14.5.),
14. Haberówna Zofja, 15. Galinowska, 16. Kohlbergerówna,
17. Kossowska, 18. Kowalska, 19. Kriegerówna, 20. Landes-
dorferówna, 21. Lannerówna, 22. (Leganowiczówna 6.10.),
23. Lapińska, 24. Lally, 25. Marguliesówna, 26. Miłkowi-
czówna, 27. Morawiecki, 28. Nachnerówna, 29. Nachtówna,
30. Naparzewska, 31. (Naunowiczówna 13.1.), 32. Nehmerówna,
33. Neusserówna, 34. Niemczykówna, 35. (Oczkówna 14.1.),
36. Postówna, 37. (Puszczynska 2.10.), 38. (Roskoszówna
9.12.), 39. Rosnerówna, 40. Rutkówna, 41. Rybarska, 42.
Schlangerówna, 43. Sernetówna, 44. (Steinlauf 9.10.)
45. Stelcerówna, 46. Stieglitzówna, 47. Strakoszówna,
48. Taborńska, 49. Tatarzanka, 50. (Ullmannówna 26.3.),
51. (Urbankówna, 1.3.), 52. Wallachówna, 53. Wassertei-
lowna, 54. Zimmerspitzówna, 55. Zuckerówna. Prywatystka:
56. Friedmannówna.-

Kurs II.a.

1. Abrahamer, 2. Buczek, 3. Ceckiewicz, 4. Cygan, 5. Dziedzic,
6. Fausek, 7. Friedmann, 8. Góbarowski, 9. Gołab, 10. (Gra-
bianski 15.1.), 11. Günzig, 12. Kleinhändler, 13. Kucz-
nierczyk, 14. Lankosz, 15. Lindenberga, 16. Lödl, 17. Ma-
słowski, 18. May, 19. Mikołajewski, 20. Neustedt, 21. Ogo-
nowski, 22. Pałasinski, 23. (Pawłowski 14.12.), 24. Pietsch,
25. Silberstein, 26. Silbiger, 27. Skonka, 28. Sojecki,
29. Stawicki, 30. Szczucinski, 31. (Tłumak 3.2.), 32. Metz-
stein, 33. Tojakowski, 34. Wozniak Adam, 35. Wozniak Ja-
lerjan, 36. Zahn, 37. Zawilinski, 38. Zolner. Prywatystki:
39. Bannet, 40. Boudinger, 41. Kukielka, 42. Kramerczyk,
43. Kemmer, 44. Sikora, 45. Stankiewicz, 46. Stieglitz,
47. Windholz.-

Kurs II.b.

1. Anisfeldówna, 2. Birnhakówna, 3. Bobrowska, 4. Buchs-
baumówna, 5. Buttnerówna, 6. Dąbrowska, 7. Doboszówna,

3. (Mochówna 28.5.), 9. (Psteinówna, 10. Feliksówna, 11. Finkówna, 12. (Futteleitówna 25.2.), 13. Co= ryczówna, 14. Grzędzielska Halina, 15. Grzędzielska Wanda, 16. (Jaklińska 7.11.), 17. Jaskowiecówna, 18. Kahanówna, 19. Kardasówna, 20. Kasprzykówna, 21. Kwarcinska, 22. Langerówna, 23. Majewiczówna, 24. Mal= cówna, 25. Mendochowna, 26. Mirischówna, 27. Moska= lowna, 28. Muszanka, 29. Nehnerówna, 30. Niehhauserówna, 31. Obstfeldówna, 32. Reichówna Analja, 33. Reichówna Helena, 34. Reichówna Wiktorja, 35. Romanówna, 36. Ro= senfeldówna Cecylja, 37. Rosenfeldówna Salomea, 38. Sikorska, 39. Sautówna, 40. Toldingerówna, 41. Świę= cicka, 42. Schloskówna, 43. Widomska, 44. Zarembianka, 45. Zbijewska, 46. Zolmanówna, Prywatystki: 47. Bau= ningerówna, 48. Brajtówna, 49. Ehrlichówna, 50. Hirsch= sprung. 51. Korallowna, 52. Silbersteinówna, 53. Wein= dling.-

Kurs III.a.

1. Biały, 2. Biera, 3. Brenner, 4. Bryndza, 5. Bürsten= binder, 6. Fluss, 7. Gutt, 8. Haberfeld, 9. Hirsch, 10. Issler, 11. Karmanski, 12. Koczur, 13. Kotarba, 14. Krieger, 15. Kulikowski, 16. Kwasny, 17. (Lanner zm.4.4.) 18. Mildner, 19. Mroczkowski, 20. Piwowar= czyk, 21. Rodzinski, 22. Rosenberg, 23. Schwartz, 24. Skalski, 25. Stern, 26. Tejger, 27. Weindling, 28. "ojcik, 29. Zajaczkowski, 30. Załuski, 31. Zuk. Prywatystki: 32. Kawalec, 33. Słoka, 34. Popczynski, 35. Zielinski.

Kurs III.b.

1. Albrechtówna, 2. Bajdówna, 3. Bereszyńska, 4. Billi= zanka, 5. Eberówna, 6. Brodzinska, 7. Chojnacka, 8. Polkmannówna, 9. Cawłówna, 10. Goldberg, 11. Gren= sówna, 12. Hablińska Jadwiga, 13. Hablińska, Marja. 14. Hofnenówna, 15. Infeldówna, 16. Jachinowska, 17. Kohlbergerówna, 18. Polkiewiczówna, 19. Kroli= kowska, 20. Kwiatkowska, 21. Lang, 22. Jackiewiczówna, 23. Łatuszówna, 24. Nowakówna, 25. Pytlówna, 26. (Chei= drowna, 7.10.), 27. Steiglerówna, 28. Szablewska,

29. Thornówna, 30. Wachsówna, Bazelja, 31. Wachsówna Zara,
32. Wałęzanska, 33. Winkieczówna, 34. Wolkówna, 35. Zol-
owna. Prywatystki: 36. Wieceiówna, 37. Reichelmajerówna,

Kurs IV.

1. Albiński, 2. Eisenthal, 3. Tertig, 4. Jaworowski, 5. Klein-
berg, 6. Kleinberger, 7. Lupa, 8. Monderer, 9. Nadel,
10. Ohrenstein, 11. Wöhlblum, Prywatystki: 12. Dobija,
13. Donth, 14. Gabanski, 15. Gutek, 16. Matlak, 17. Moraw-
iec, 18. Rauch, 19. Tybczynski.

II. Dwuklasowa Szkoła handlowa męska. Klasa 1.

1. Albiński, 2. (Bednarski 6.3.), 3. (Beigel 14.12.),
4. Bicz, 5. Bik, 6. Bogunski Aleksander, 7. Bogunski Jan,
8. Brenner, 9. Buxa, 10. Ciolek, 11. (Cisowski 20.12.)
12. Czajkowski, 30.10.) 13. Czech, 14. Danielowicz, 15. Di-
dych, 16. Domaradek, 17. (Dziwowski, 26.3.), 18. Gilbaum,
19. Gijal, 20. (FinderEissig 8.10.) 21. (Finder Jakob 6.10.)
22. Finkor, 23. Fornagel, 24. Führer, 25. Galazka, 26. Grin.
27. (Grünbaum, 10.5.), 28. Horowitz, 29. Janota, 30. (Ka-
rolla 14.5.), 31. Klinek, 32. Kloczek, 33. Klos, 34. Konik,
35. Korek, 36. Krzyszton, 37. Kurek, 38. (Kussek 12.12.)
39. Landmen, 40. Lysek, 41. Mendel, 42. Messer, 43. Mikyła
44. (Parzucha 15.5.), 45. Prokopowicz, 46. (Przybycień
15.3.), 47. (Przybylski 15.3.), 48. (Gaczka 8.10.), 49. Rei-
ner, 50. Rojkowski, 51. Rumian, 52. Słobonski, 53. Stein,
54. Szot, 55. Tzybowski, 56. Soja, 57. (Tislowitz 7.10.),
58. Wassermann, 59. Wenda, 60. Wierowski, 61. Wojton,
62. Wszniak, 63. Wrona, 64. Zębłocki, 65. Zaczekiewicz,
66. Zygmunt 14.5.), Prywatystki 67. Diamant, 68. Hejtlin-
ger, 69. Larysz, 70. Kay.-

Klasa 2.

1. Bulenda, 2. Burek, 3. Bursztyn, 4. Czajkowski, 5. Do-
brzanski, 6. Dreier, 7. Dyr, 8. Fass, 9. Feig, 10. Gornala,
11. Morowitz, 12. Iskra, 13. Kielcz, 14. Kohan, 15. Kolber,

16. (Jętner 21.1.), 17. Marszałik, 18. Sosojeda,
19. Vernon, 20. (Gigda 14.1.), 21. Mucha, 22. Wiziński,
23. Owski, 24. Oleksy, 25. Piekło Stefan, 26. Piekło
Ładusz, 27. (Przybyszewski 11.5.) 28. Ludnik, 29. Schikler,
30. Schonfeld, 31. Schonowitz, 32. Stalda, 33. Skwirczynski
34. Sliwa, 35. Soczek, 36. Soltys, 37. Stachura, 38. Stobni-
cki, 39. Szwab, 40. Trojak, 41. Zdybalski, 42. Zgud, 43. Te-
berko, Prywatysci, 44. Gadonski, 45. Lepiarski, 46. Miel-
nikki, 47. Wojnarowski.

III. Dwuklasowa Szkoła handlowa żeńska.

Klasa 1 a.

1. Adamczykówna, 2. Bednarska, 3. (Bezwińska 10.12.)
4. Biererówna, 5. Chmurzanka, 6. (Dybczakówna 24.1.)
7. Chelówna, 8. Engelsteinówna Anna, 9. Engelsteinówna
Helena, 10. Filipowska, 11. (Gaikówna, 16.2.) 12. Ce-
nowska, 13. Grabiarzówna, 14. Grezlówna, 15. (Harbu-
towna 14.5.), 16. Houserówna, 17. Hoffmannówna,
18. Jędnorakówna, 19. Jęczkowska, 20. (8.10.) 21. Ka-
rettówna, 22. Karolusówna, 23. Kiepkówna, 24. Kocio-
dziejczykówna, 25. Kumlanka, 26. Kuznikówna, 27. Lew-
kowiczówna, 28. Łętoszanka, 29. Mackiewiczówna,
30. Mannówna, 31. Marciszówna, 32. Michelesculówna,
33. Mierowska, 34. Naumowiczówna, 35. Nowakówna,
36. Oczkówna, 37. Olinierówna, 38. Pajerska, 39. Patta-
kówna, 40. (Pawlikówna 29.11.), 41. Pogorzelska, 42. Pta-
kówna, 43. Pytlówna, 44. Rajka, 45. Rauchówna, 46. (Recz-
kówna 6.2.) 47. Ropianka, 48. (Rutowska 19.5.), 49. Ry-
bakiewiczówna, 50. Szmolka, 51. Schwarzkachel, 52. (Cen-
cerówna 6.2.), 53. Spielvogelówna, 54. Piradkówna,
55. Strzałkówna, 56. Styczniewna, 57. Zawadzka, 58. Zawi-
szanka.

Klasa 1 b.

1. Arendtówna, 2. Bakówna, 3. Bobińska, 4. Bodnerówna,
5. Esslowiczówna, 6. Florkiewiczówna, 7. (Foltynówna
8.11.) 8. Głębowna, 9. Haurówna, 10. Himmelblaugowa,
11. Hirschówna, 12. Irywnickówna, 13. Innerglickówna,

14. Jurgowska, 15. (Kamionkówna 17.2.), 16. (Opaszcianka 24...), 17. (Kaczubikówna 26.4.) 18. (Polinówna, 19. Lan= dąwna, 20. Majeranówna, 21. Markiewiczówna, 22. (Kazan= kówna, 23. (ielechówna, 24. Mikulska, 25. (odczonka, 26. Nowaczynska, 27. (Münbergerówna, 28. Olkaszynikówna, 29. Pachówna, 30. Pizanska, 31. Przebindowska, 32. (reichówna, 33. Piegelhauptówna, 34. (ittermannówna, 35. Skalska, 36. Smotrowna, 37. Sternberg Rozalja 38. Sternberg Sara, 39. Twar= loszówna, 40. (arzochówna, 41. (ojnerowska, 4

Klasa 1.c.

1. Bielakówna, 2. Erzezinówna, 3. Chłobowska, 4. Chnielowska, 5. Chodorowska, 6. Dindorfówna, 7. Feldsteinówna, 8. (iał= kówna, 9. (urschmidówna, 10. Gabikówna, 11. Goldmannówna, 12. Gottliebówna, 13. Halibozkówna, 14. Harpówna, 15. (or= nowna Berta, 16. Hornówna (Scheindl, 17. (aninska, 18. (as= perkiewiczówna, 19. Kłasnówna, 20. (atówna, 21. (napikówna, 22. (Kowalikówna 23.12.), 23. (ozłowski, 24. (ornerówna, 25. (rausówna, 26. (unachowiczówna, 27. (urzwilówna, 28. (azurkiewiczówna 29.11.), 29. (esserówna 26.2.), 30. (o= dówna, 31. (usiałówna, 32. (iedopytalska, 33. (ussbaumówna, 34. Orzechowska, 35. (awliszówna 2.12.), 36. (eszowska, 37. Pilchówna, 38. (ączkiewiczówna, 39. (ogenbaumówna, 40. (udawska, 41. (cholzówna, 42. (kowronkówna, 43. (łom= czynska, 44. (tachurzanika, 45. (teinówna, 46. (zandrowska, 47. (zewiolówna, 48. (isniowska, 49. (olfówna, 50. 14.12.), 50. Zientianka, 51. (ukrowska, Brywatystki: 52. (auninge= rowna, 53. (topkówna.

Klasa 1.d.

1. Anisfeldówna, 2. Baranówna, 3. Bartusiówna, 4. Bedna= rzówna, 5. Brodziewiczówna, 6. (dynówna 14.12.), 7. (Gärtle= bówna), 8. Cottesdienerówna, 9. (rünberg, 10. (Günecówna 14.12.), 11. (auserówna, 12. (uttingerówna 14.12.) 13. Jankowska, 14. Kaczorowska, 15. Kłagówna, 16. (napikówna Eujerja, 17. (napikówna (agdalena, 18. (rokosówna, 19. (upkówna, 20. (ühnówna, 21. (Lichtensteinówna 4.2.).

22. Łukaszeńska, 23. Mandelbaumówna, 24. Mazurówna, 25. Ochofferówna, 26. Pinzówna, 27. Salusińska, 28. Pelczarówna, 29. Pikulska, 30. (Reichówna 8.11.), 31. Reinfussówna, 32. (Rogalska, 15.12.) 33. Salówna, 34. Sarotówna, 35. Schellerówna, 36. (Schlang 2.10.), 37. Schwarówna, 38. Silbigerówna, 39. Smajkówna, 40. (Spunerówna 8.11.) 41. Swibowba, 42. Szkulnowska, 43. Szypulska, 44. Tomaszewska, 45. Wdowczanka, 46. Weissówna, 47. Weisberg, 48. Wegrzynówna, 49. Wiesenfeldówna, 50. Wojtowiczówna, 51. Węglińska, 52. (Goldberg 8.11.). -

Klasa 2.a.

1. (Anisówna 23.2.), 2. Bajorska, 3. Bernadyńska, 4. Bernsteinówna, 5. Blattówna, 6. Dorycka, 7. Buckówna, 8. Cholewianka, 9. Chwałówna, 10. Filanowska, 11. Gorycka, 12. Goebówna, 13. Geratowska, 14. Gnońska, 15. Grundsteinówna, 16. Jendówna, 17. Jędrzejowska, 18. Kalczyńska, 19. Kennerówna, 20. Kęsówna 21. Kowalczykówna, 22. Kowalikówna, 23. Lechówna, 24. Lipska, 25. Liszkówna, 26. Littmannówna, 27. (Loffelholzówna 14.5.), 28. Małarówna, 29. Molknerówna, 30. Mordererówna, 31. Niemcówna, 32. Odrzywałkówna, 33. Przybylska, 34. Pszeniczna, 35. Rogosówna, 36. Sankówna, 37. Sandówna, 38. Serafińska, 39. Suknarowska, 40. Szybowska, 41. Wojciechowska, 42. Wolickówna, 43. Żalipska, 44. Żarychtówna, Pżywatystka: 45. Hammerówna. -

Klasa 2.b.

1. Biczówna, 2. Brandstädterówna, 3. Buchsbaumówna, 4. Corówna, 5. Czerwenkówna, 6. Duderówna, 7. Ellzinówna, 8. Glattmannówna, 9. Gleisnerówna, 10. Humpolanka, 11. Jankiewiczówna, 12. Kleszczówna, 13. Klocówna, 14. Kowalska, 15. Kozinska, 16. Krajewska, 17. Krasnicka, 18. Kureczabinska, 19. Landauówna, 20. Licatówna, 21. (Lolówna 2.1.), 22. Kroskówna, 23. Matankówna, 24. Neuhofówna, 25. (Paciorska 15.3.), 26. Podobianka, 27. Sol-

tysówna, 28. Spitzerówna, 29. Starowiczówna, 30. Stelze-
rowna, 31. Swiderowna, 32. Targalska, 33. Thornowna, 34.
Wachsowna, 35. Weissmannowna, 36. Wertheimerowna, 37. Wiś-
niowska, 38. Wojcikowna, 39. Zacharska, 40. Zejączkowska,
41. Zdybalska,

Klasa 2.c.

1. Bednarczykówna, 2. Bielówna, 3. Boczkajówna, 4. Chwast-
kowna, 5. Gawlikowna, 6. Godfrejówna, 7. Gołąbówna, 8. Gso-
danowna, 9. Igielska, 10. Kaiserowna, 11. Kaminska, 12. Kar-
pinska, 13. Kozłowska, 14. Kucharska, 15. Kułesziówna,
16. Latasiewiczówna, 17. Lipinska, 18. Lysukowka, 19. Ma-
kowska, 20. Michalska, 21. Pindlowna, 22. Podgorska,
23. Prokopiokowna, 24. Radwanaka, 25. Rohse, 26. Rusinówna,
27. Sławinska, 28. Sobierajska, 29. Starczowska, 30. (Ter-
pitzowna 8.11.), 31. Trelanka, 32. Weinrebowna, 33. Wi-
jowska, 34. Wittekówna, 35. Wojciechowska, 36. Wojci-
kowna, 37. Wysocka, 38. Zarychtowna, 39. Zakowna.

Klasa 2.d.

1. Baranówna, 2. Białoniówna, 3. Borkowska, 4. Buczówna,
5. Czerwinska, 6. Dziedzicówna, 7. Flechtowna, 8. Gałusz-
kowna, 9. Gasiorkowna, 10. Herbertowna, 11. Hołystowna,
12. (Kainówna 13.4.) 13. Kaspikówna, 14. Kasiówna, 15. Ku-
batowna, 16. Kuskowna, 17. Liskowna, 18. Ochabówna, 19. Ola-
sowna, 20. Benbiszówna, 21. Scholzówna, 22. Schmalzówna,
23. Serafinówna, 24. Sargentowna, 25. Szczepanska, 26. Szpie-
chowna, 27. (Tallermannówna 27.10.), 28. Urbanska, 29. Tie-
senfeldowna, 30. Zubrowna, prywatystka: 31. Silbigerówna.

IV. Uzupełniające Szkoła handlowa.

klasa 1.

1. Chruszczewski, 2. Dudkiewicz, 3. Frodyma, 4. Henzaczek,
5. Kaminski, 6. (Kowalski 1.1.), 7. Lewicki Jerzy, 8. (Le-
wicki Stefan 11.5.), 9. Loho, 10. (Markłowski 11.10.)
11. (Martyna 1.10.), 12. (Gazurkiewicz 1.12.), 13. Piela,

14. Fabiasz, 15. Popski, 16. Skopek, 17. (Skorupa 25.2.),
18. (Szczeniowski 1.10.), 19. (Słezak 1.10.), 20. Tomaszek,
21. Urbanski, 22. (1.10.), 23. Witko, 24. Wurek.

Klasa 2.

1. Angerbauer, 2. Friedhuber, 3. Gódek, 4. Cniewek, 5. Jan-
kowski, 6. (Kizlich 6.10.), 7. Kosek, 8. Kopaczek, 9. Krupa,
10. (Michniewskie 28.4.), 11. Liziolek, 12. Nowak, 13. Olear-
czyk, 14. (Osmecinski 9.12.), 15. Schmiedsfelden, 16. Stopa,
17. (Swoboda 6.10.), 18. Wilk, 19. Wołek, 20. Wyrostkiewicz,
21. Wysocki, 22. Zaborski, 23. (Zwinczak 6.10.).-

Klasa 3.

1. Dyna, 2. Ganda, 3. Górecki, 4. (Guzik 1.12.) 5. Hajdaga,
6. Jaromin, 7. Jasiniski, 8. Juniak, 9. Lazarkiewicz, 10.
(Oseda 1.1.), 11. Pindel, 12. Strycharz, 13. (Szczer-
bowski 31.1.), 14. Szager, 15. Teslar.

V. Kurs abiturjentów.

Oddział A.

1. Aydukiewicz, 2. Benis, 3. Białek Franc. 4. Białek Wład.
5. Bieder, 6. Biermann, 7. Binczycki, 8. Blaschczekowicz,
9. Bogochwalski, 10. (Bojarski 30.1.), 11. Buchbinder,
12. (Chlastawa 30.1.), 13. Chmielak, 14. Chrobak, 15. Cza-
plinski, 16. Czyżowski, 17. Dobrzanski, 18. Dohth, 19.
Dortheimer, 20. Drabiak, 21. Dukat, 22. Dzięduszycki Aleks.
23. Dzięduszycki Tadeusz, 24. (Ekiert 30.1.), 25. Fiał-
kowski, 26. Gabrys, 27. (Gatty 15.3.), 28. Gołąb, 29. Goraki,
30. Gutfreund, 31. Gryl, 32. Jaworski, 33. Japp, 34. Kasprzy-
kiewicz, 35. Kinasz, 36. (Kłodnicki 30.1.), 37. Konigs-
berger, 38. (Kozłowski 30.1.), 39. Laskowski, 40. Lągul-
ski, 41. Krucan, 42. Lekki, 43. Lechny, 44. Lis, 45. (Li-
sowski 30.1.), 46. Lukes, 47. Łozarski, 48. Łozarczyk,
49. Macander, 50. Mach, 51. Machowicz, 52. Maresch, 53. Ma-
tich, 54. Mało olski, 55. Marcisiewicz, 56. (Miodonaki 30.1.)

57. Niemiec, 58. Nowak, 59. (Nowosielski 30.1.), 60. Pecha,
61. (Pietrzykowski 15.3.), 62. (Polak 30.1.), 63. Polon-
czyk, 64. Prohazka, 65. Przysłowski, 66. Pudło, 67. Rapacz,
68. (Rauer 30.1.), 69. (Roszek 30.1.) 70. Sciskowicz, 71.
Siewierski, 72. Silberfeld, 73. Składzien, 74. Solecki,
75. Sowinski, 76. Swierzewski, 77. Stec, 78. Spolinski,
79. Szczepanek, 80. Warchałowski, 81. Wasacz, 82. Watroba,
83. Weissmann, 84. Wiewiorowski, 85. Windakiewicz, 86.
Wrobel, 87. Wojcicki, 88. Zajeziński, 89. Zajaczkowski,
90. Zegartowski, 91. Zietkiewicz, 92. Żnonski, 93. Zale-
chowski Antoni, 94. Zalechowski Eugenjusz, 95. Żurek.

Oddział B.

31.1.1.
1. Anhalt, 2. (Aprill), 3. Banas, 4. Bernasiński, 5. Bielec,
6. Bielez, 7. Błackiewicz, 8. Borek, 9. Chroscielewski,
10. Cikowski, 11. (Dankiewicz 31.1.), 12. Drozd, 13. Dziu-
rzynski, 14. Fränkel, 15. Fryc, 16. Ciałewicz, 17. Gold-
berger, 18. Grabowski, 19. Grębski, 20. Gresschel, 21.
(Grün 31.1.), 22. (Grzybowski 15.5.), 23. Gurgul, 24. Gu-
zek, 25. Hasslinger, 26. Jurasz, 27. Kaczmarczyk, 28. Kaga-
nek, 29. Kapers, 30. Kapusta, 31. Kawa, 32. Klimczyk, 33. Ko-
col, 34. (Kocoj 31.1.), 35. (Łofin 15.5.), 36. Kogucki,
37. (Koliat 31.1.), 38. (Kowalski 31.1.), 39. (Kralisz
31.1.) 40. (Król 31.1.), 41. Krupinski, 42. Krzyszton,
43. Kuc, 44. (Kukla 15.5.), 45. (Landwirth 31.1.), 46. Lion,
47. Lencucki, 48. Lublenski, 49. Malec, 50. Maywalt,
51. Messing, 52. Mięka, 53. Miodok, 54. Aroz, 55. Nowak,
56. Ostrowski, 57. (Pojak 31.1.), 58. (Pankiewicz 15.5.)
59. Przytułski, 60. Radwanski, 61. Paiman, 62. Rakower
20.1.), 63. Roszek, 64. Rozek, 65. Rutowski, 66. Rzepecki,
67. Santarius, 68. Szancer, 69. (Sakiewicz 31.1.), 70. Sem-
bol, 71. Skorus, 72. Skowronski, 73. Skucha, 74. Sluzer,
75. (Sławkowski 31.1.), 76. Sobczyk, 77. (Sobel 31.1.)
78. Slichel, 79. Sropinski, 80. Stanczyk, 81. Staszkie-
wicz, 82. (Süsser 15.5.), 83. Szklanny, 84. Tennenbaum,
85. Tomanek, 86. Urbanek, 37. Walter, 88. (Właszkiwicz
31.1.), 89. (Wasung 15.5.), 90. Wioch, 91. Wojcik, 92. Zmu-
da.

Oddział C.

1. Apfel, 2. Arlet, 3. Dr. Bachleda, 4. Barbocki, 5. Berg,
6. Berwaldt, 7. Bislek, 8. Bierowski, 9. Bissaga, 10. Bo-
- lek, 11. Budek 31.1.), 12. Cieslar, 30.1.), 13. Czer-
- winski, 14. Dylag, 15. Eibenschütz, 16. Fedorski, 17.
- Feldmesser, 18. Firla, 19. Gedi, 20. (Głodysz, 15.5.),
21. Grabowski Stefan, 22. Gregor, 23. Grepłowski, 24.
- Hahn Henryk, 25. (Hahn Młodysław zm. 3.1.), 26. Horo-
- witz 31.1.), 27. Iskra, 28. Iwasienko, 29. Jarozik,
30. Japicki, 31. Jędrzejowski, 32. Majtasz, 33. Lawa-
- kowski, 34. (Kiszka 30.3.), 35. (Łociółek 31.1.), 36. Ko-
- siba, 37. (Kraus Jan 30.3.), 38. Kraus Mieczysław,
39. Leitner, 40. Lewandowski, 41. Lipiecki, 42. Liszk,
43. Majcher, 44. Michałowski, 45. Michorecki, 46. Liszko,
47. Mosalski, 48. Musioł, 49. Münch, 50. Nayder, 51. Piec,
52. Niewiadomski, 53. Nizankowski, 54. Oczkowski, 55. Olas,
56. (Okpinski 15.5.), 57. Parafinski, 58. Pawlos,
59. (Pawlica 31.1.), 60. Piec, 61. Pion, 62. Poninski,
63. Preager, 64. Przyorynek, 65. Puniński, 66. (Reis 31.
- 1.), 67. Posenberg, 68. Sedlaczek, 69. Skowron, 70. Sli-
- ko, 71. Smigla, 72. (Sovinski 15.5.), 73. Steczkowiez,
74. Święch, 75. Tetulani, 76. Tokowski, 77. (Walloschke,
- 15.5.), 78. Walsch, 79. Wędzony, 80. (Wastosser 31.1.)
81. Wiszniewski, 82. Zachwieja, 83. Dr. Zając.

Oddział D.

1. Adamski, 2. (Artill Adolf 31.1.), 3. Bibro, 4. Babi-
- recki, 5. Bieszczad, 6. Blechniger, 7. Borucki, 8. Boro-
- wiczka, 9. (Burka 31.1.), 10. Bürger 31.1.), 11. Ci-
- chalewski, 12. (Cirkowski Edward 15.5.), 13. (Cizkowski
- Tadeusz 15.1.), 14. (Czelusnick 31.1.), 15. Debicki
- Tadeusz Ignacy, 16. Debicki Tadeusz, 17. Dubiel, 18. Du-
- naj, 19. (Dzieduszycki 31.1.), 20. Edlicher, 21. E-
- narski, 22. Goldfinger, 23. (Goldman 31.1.), 24. Gorski,
25. Grüner, 26. Gutwinka, 27. Guzik, 28. Hornung, 29.
- (Jaron 31.1.), 30. Jassen, 31. Kellenbach, 32. Koniencki,
33. Kopiszewski, 34. Kisiielewski, 35. (Klosternayer zm.
- 8.1.), 36. Kohut, 37. Krupinski, 38. Kubatowa, 39. Kuhl,

40. (Kwiatkowski 2.3.), 41. Leisten, 42. (Lustgarten 31.1.), 43. Malis, 44. (Matłowski 31.1.), 45. Mayer, 46. (Mazurek 31.1.), 47. (Misiak 1.3.), 48. (Mucha 31.1.), 49. (Nowicki 12.1.), 50. Nowotarski, 51. Ogonowski, 52. Pacula, 53. Piekarczyk, 54. Rapoport Władysław, 55. Rapoport Zygmunt, 56. (Reposzynski 31.1.) 57. Pocz-
niak, 58. (Romanowski 31.1.), 59. Roszbach, 60. Si-
korski, 61. Spintz, 62. (Stettin 15.5.), 63. Studnicki,
64. Szafarski, 65. Szewczyk, 66. Terpil, 67. Tokarz,
68. Willeich, 69. Urban, 70. (Wali 1.2.), 71. Wasyluk,
72. Wilson, 73. Witek, 74. Woźny, 75. Zakrzewski, 76. Za-
łuski, 77. Zaykowski, 78. Zieleniewski.

VI. Kurs absolwentek szkół średnich.

Oddział A.

1. (Aderowa 31.1.), 2. Brantzenówna, 3. Budynówna,
4. Bujarska, 5. Dyczkowska, 6. Czarnkówna, 7. (Czessna-
kówna 31.1.), 8. Dronska, 9. Hellerówna, 10. Ekielska,
11. (Fuglewiczówna, 15.5.), 12. Fukaiewiczówna,
13. Gódlowska, 14. Grębała, 15. Grossówna, 16. Grzybowa-
ska, 17. Hellerówna, 18. Jorńkówna, 19. Jaroszyńska,
20. Jurowiczówna, 21. Kozłowska, 22. Kozłówna, 23. Krafi-
towna, 24. Krystkówna, 25. Ławiszówna, 26. Liptakówna,
27. Labucka, 28. Łakuchówna, 29. Markowiczówna, 30. Ma-
zanowska, 31. Mlyncka, 32. Nikołajowiczówna, 33. Olsza,
34. (Nikolajowiczówna Sabina 2.10.), 34. Palicówna,
35. Pawlikówna, 36. Przeworska, 37. Rakowerówna,
38. Rothówna, 39. Ryglińska, 40. Siedmicitówna, 41. Sko-
cypski, 42. Skolyszewska, 43. Skorobohata, 44. Spiel-
vogelówna, 45. Stanisława, 46. Taszycka, 47. Tinowtiewi-
czówna, 48. Tworkówna, 49. Zarzycka, 50. Zieleniewska,
51. Żelenska.

Oddział B.

1. Baltagińska, 2. Bienkiewiczówna Elżbieta, 3. (Bien-
kiewiczówna Wanda 30.1.), 4. Branska, 5. Druckerówna,

6. Fedymówna, 7. Golanowska, 8. Hermanowa, 9. Janecka,
10. Kleinberg, 11. Kowalewska, 12. Kowicka, 13. Kozakówna,
14. Kurkówna, 15. Kurzynówna, 16. Lanenadorówna, 17. Le-
winówna, 18. Lepicka, 19. Michnikówna, 20. Mildnerówna,
21. Marguliesówna, 22. (Mossorówna 14.1.), 23. Mrazkówna,
24. Pienczykowska, 25. Pleszowska, 26. Pretoriusówna,
27. Tegedówna, 28. (Ropelowska, 15.5.), 29. Pudza, 30.
Scheindlingerówna, 31. Schneeweisówna, 32. (Seidenberg
30.11.), 33. (Silbermannówna 15.5.), 34. Słotwinska,
35. Słaczówna, 36. Spiewankiewiczówna, 37. Steuerówna,
38. Trellerówna, 39. Szarek, 40. (Wallischówna 30.1.),
41. (Weiglówna 30.1.), 42. Wermutówna, 43. Wiczorkówna,
44. Wisniewiczówna, 45. Ziembianka.

VII. Kursy wieczorne.

a/. kurs wieczorny dla dorosłych.

1. (Albin), 2. (Baranowski), 3. (Bochyński), 4. Bogda,
5. Bulaga, 6. Chołoniewska Anna, 7. Chołoniewska Henryka,
8. (Chudyk), 9. Ciaputówna, 10. (Ciesielska), 11. Cwiert-
nia, 12. Cyganik, 13. (Dzikiewicz), 14. Filipowiczówna,
15. Fajarski, 16. (Kozłowska), 17. Krzyżtoniówna, 18.
(Kudła), 19. Lotasiewiczówna, 20. Laja, 21. (Ligówna),
22. Łukasikówna, 23. Masny, 24. Opolowska, 25. (Pelty-
nowna), 26. (Raczkówna Helena), 27. (Raczkówna Józefa),
28. Ramza, 29. Sanocka, 30. (Schekówna), 31. (Sebastiani),
32. Silbergritz, 33. Szopska, 34. (Trojaska), 35. (Trzcina-
ska), 36. Zalewska, 37. Zygmuntowiczówna, 38. Życzynska.

b/. V. kurs handlowy dla oficerów.

1. Adamczyk, 2. Białon, 3. Bielec, 4. Broniewski, 5. Cin-
ciała, 6. Czerny, 7. (Debicki), 8. Dobrowolski, 9. Du-
biel, 10. (Dzienciołowski), 11. Epstein, 12. (Gądylewski)
13. Gładysz, 14. Głowacki, 15. Golonek, 16. Gostylla,
17. Gray, 18. Horski, 19. Illg, 20. (Kaczor), 21. (Kemiń-
ski), 22. Klewar, 23. (Kolbuszewski), 24. Kornecki, 25. Ko-
szulinski, 26. Kowalowski, 27. (Kowicki), 28. Krol,

29. Kulik, 30. Kurys, 31. (Kuzdrzat), 32. (Landwirth), 33. Laskiewicz, 34. (Leszczynski), 35. (Lipaki), 36. (Litos), 37. (Malepa), 38. (Mieniec), 39. (Moel), 40. (Mycz), 41. (Pankiewicz), 42. (Pilch), 43. (Poczynski), 44. (Poklicki), 45. (Losenbaum), 46. (Rutkowski), 47. (Sotkowicz), 48. (Sienienski), 49. (Socha), 50. (Tislowitz), 51. (Twardowski), 52. (Werynski), 53. (Wegrzynski), 54. (Zasadzi), 55. (Zegartowski).

c/. VI. kurs handlowy dla oficerów.

1. Bigo, 2. Bruna, 3. Chyliński, 4. Drabikowski, 5. Dudek, 6. Dziewinski, 7. Elget, 8. Figwer, 9. Fischinger, 10. Jolita Eugenjusz, 11. (Wolte Tomasz), 12. Frye, 13. Gertabek, 14. Gutowski, 15. (Hornath), 16. (Jacowicz), 17. Jaskiewicz, 18. Kalanarz, 19. (Laminski), 20. Karwat, 21. (Klenensiewicz), 22. (Klinek), 23. Kosterkiewicz, 24. (Koszyk), 25. Krolikowski, 26. (Lanoczka), 27. Maksymczuk, 28. (Mitoraj), 29. Mittis, 30. (Motak), 31. (Muszynski), 32. (Niklas), 33. (Nowicki), 34. (Ohly), 35. (Jezegalski), 36. (Pajak), 37. (Plywa-czyk), 38. (Pniowski), 39. (Polczek), 40. (Prostak), 41. (Rapacz), 42. (Roszko-Augustynowicz), 43. (Seiden), 44. (Stawiariski), 45. (Sulkowski), 46. (Süsser), 47. (Swijerski), 48. (Swiobocki), 49. (Szepienieć), 50. (Tatorski), 51. (Tondos), 52. (Tliczynski), 53. (Wojciechowski), 54. (Wronka), 55. (Wojciecki), 56. (Zach-czewski), 57. (Zimnicki).-

d/. VII. kurs handlowy dla oficerów.

1. (Parcikowski), 2. (Bsurowicz), 3. (Birubau), 4. (Glażurówna), 5. (Cekanski), 6. (Cholewa), 7. (Dymnicki), 8. (Fischer), 9. (Flo-rek), 10. (Głowacki), 11. (Gorlinski), 12. (Gorzkowski), 13. (Ka-czynski), 14. (Kaplon), 15. (Klinecki), 16. (Komarski), 17. (Konik), 18. (Kremer), 19. (Krolikowski), 20. (Litwinek), 21. (Malik), 22. (Ma-zurkiewicz), 23. (Mielnik), 24. (Minor), 25. (Mortiner), 26. (Na-zarkiewicz), 27. (Nienczyk), 28. (Nielański), 29. (Lituch), 30. (Ro-de), 31. (Rybek), 32. (Schreiber), 33. (Schubert), 34. (Scigalski), 35. (Siekanić), 36. (Stepkiewicz), 37. (Stonewski), 38. (Tczesno-wicz), 39. (Tchorznicki), 40. (Tolpa), 41. (Tonala), 42. (Tyr-kowski), 43. (Wentuch), 44. (Wronski), 45. (Zatyńska), 46. (Zimmerspitz

e/. VII.kurs handlowy dla inwalidów woj.

1.Andryjowicz, 2.(Filipowicz 14.2.), 3.(Grzesiak 1.4.), 4.(Jurczynski 7.2.), 5.Kalita, 6.(Latra 18.3.), 7.(Klusak 20.10.), 8.(Kordecki 22.4.), 9.(Kozyra 20.10.), 10.Niemczynski, 11.Pachowicz, 12.Posol, 13.Piecznik, 14.Sanecki, 15.(Sopinski 1.3.), 16.Warusz, 17.Wojtal, 18.(Wojtan 15.3.), 19.Wysoglad, 20.Zawislak, 21.(Zielenkiewicz 20.10.).-

O g ł o s z e n i e

o wpisach na rok szkolny 1920/21.

Warunki przyjęcia:

1.Do czteroklasowej Akadencji: ukończonych 14 lat i ukończona 4.klasa szkoły średniej z co najmniej dostatecznymi postępami ze wszystkich przedmiotów wzgl.ukończona szkoła wydziałowa z co najmniej dobrymi postępami ze wszystkich przedmiotów. Uczniowie ze szkoły wydziałowej składają egzamin wstępny z języka polskiego, rachunków i algebry, uczeniści tylko z języka polskiego i rachunków.

2.Do szkoły dwuklasowej: ukończonych lat 14. i ukończona 3.klasa szkoły średniej lub wydziałowej.

3.Na kurs abiturjentów: egzamin dojrzałości w gimnazjum, gimnazjum realnem, lub szkole realnej.

4.Na kurs absolwentek: egzamin dojrzałości w gimnazjum, gimnazjum realnem, liceum, seminarjum nauczycielskiem i t.p.

5.Na kurs wieczorny: ukończony 17.rok i wykształcenie przynajmniej w zakresie 6-letniej nauki w szkole ludowej.

Wydawnictwa

Akademii Handlowej w Krakowie.

1. Weigt Herkulan Dr.: Historia handlu z uwzględnieniem stosunków społecznych i ekonomicznych. I. Starożytność, rok 1910.
2. Skalski Witold: Sprawunki premjowe na giełdzie wiedeńskiej, r.1911.
3. — Tenat z dzisiejszego towarowego do kantoru praktycznego, r.1913.
4. — Tenaty do korespondencji handlowej, r.1913.
5. — Tenaty do księgowania. Część I., r.1913.
6. — Tenaty do księgowania. Część II. r.1914.
7. — Podręcznik księgowości pojedynczej dla użytku w uzupełniających szkołach handlowych, r.1914.
8. — Zwięzły podręcznik księgowości pojedynczej i podwójnej, r.1914.
9. — i Fongier Paweł: Modèles et exercices de correspondance commerciale élémentaire, r.1913.
10. Belland Arnold dr: Proste metody badania towarów, r.1913.
11. Skalski Witold: Bibliografia polskiej literatury handlowej ostatnich 16 lat (1900-1915), r.1915.
12. Passakas Mieczysław: Przepisy pocztowe i te-

- tegraficzne, r.1916.
13. Plany naukowe Akad. Handl. w Krakowie, r.1917.
 14. Bolland A. dr: O szkolnictwie handlowym w Galicji, r.1916.
 15. Lulek T. dr: Organizacja obrony ziemi, r.1916.
 16. Passakas M.: Nowe opłaty pocztowe, r.1916.
 17. ---Korespondencja płatnicza, (Odbitka z "Korespondencji kupieckiej"), r.1916.
 18. Skalski Witold: Podręcznik kupieckiej księgowości podwójnej, r.1917.
 19. Sosnowski Kazimierz: Szkoła narodowa jako krzewicielka kultury zdrowotnej i energii twórczej, r.1917.
 20. Mayr Ryszard dr: Historia handlu z uwzględnieniem stosunków społecznych i gospodarczych, r.1918.
 21. Weigt Herkulan dr: Geografia gospodarcza ziem polskich, I. wyd. r.1919, II. w. r.1920.
 22. Balicki Antoni: Najnowsze polska pisownia r.1920.
 23. Żabiński A. dr: Prawo wekalowe Królestwa Polskiego, r.1921.
-

Tydsennictwa naukowe
Akadernji Handlowej w Krakowie.

1. Lulek Tomass dr: Sprawa walutowa w Polsce,
r.1919.
2. --- i Tzigt H.dr: O polsku: szkołę handlową.
(Projekt organ: szcoji srednich szkół handlo=
wych), r.1919.
3. Sosnowski i Kasiniars: Szkoła e zdrowie, r.1920.
(I.wyd.)

Krakowie, dnia 30. listopada 1920.

Dyr. Józef Kennenberg.

1900-1901